

Groenewold

Adviesbureau voor
Milieu & Natuur

Quickscan natuur functiewijziging Boslaan 123 te Lunteren

Opdrachtgever	Teus'Advies Ambon 10 3772 ZV Barneveld
Contactpersoon	Teus van Essen teus@teusadvies.nl

Uitvoering	Groenewold Adviesbureau voor Milieu & Natuur	
	Dossiernummer	2020-013
	Versie	Feb21-v5
	Behandeld door	Lex Groenewold
	Datum	26 februari 2021

Inhoudsopgave

1	Aanleiding en doel	3
2	Beschrijving situatie	3
2.1	Omschrijving gebied	3
3	Relevante wetgeving	4
4	Aanpak onderzoek.....	4
4.1	Gewenste ontwikkeling	5
4.2	Bronnenonderzoek	5
4.3	Locatiebezoek	6
5	Effecten plan/activiteiten op Flora en Fauna	6
5.1	Vaatplanten	6
5.2	Amfibieën, reptielen, vlinders en libellen	6
5.3	Zoogdieren	7
5.3.1	Vleermuizen	7
5.4	Vogels	8
5.4.1	Vogels algemeen.....	8
5.5	Overige soorten	9
6	Gebiedsbescherming.....	9
6.1	Natura 2000.....	9
6.2	Stikstofdepositie	11
6.3	Gelders natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelzone (GO).....	12
7	Conclusies en aanbevelingen	13
7.1	Algemeen	13
7.2	Beschermde soorten.....	14
7.3	Gebiedsbescherming.....	14
7.4	Gelders natuurnetwerk / Groene Ontwikkelzone.....	15
7.5	Voorbehoud en zorgplicht	15
7.6	Ecologische kansen / natuurinclusief bouwen.....	16
8	Advies.....	17
9	Literatuur	18
	Bijlagen.....	18

Bijlagen

1. Overzicht situatie
2. Foto's plangebied
3. Samenvatting natuurwetgeving
4. Voorbeeldvoorzieningen
5. Uitdraai NDFF

1 Aanleiding en doel

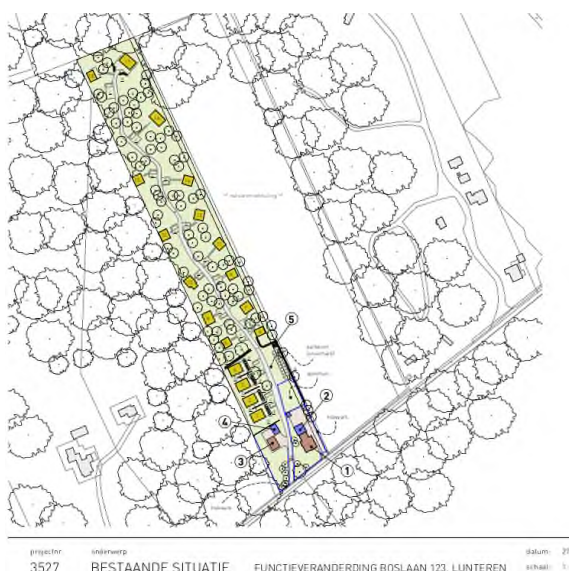
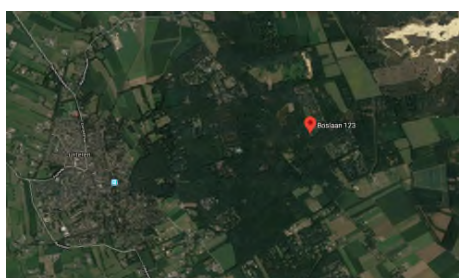
Initiatiefnemer heeft het plan om het recreatieterrein aan de Boslaan 123 te Lunteren gemeente Ede, om te vormen tot opvang van mensen met een beperking (zorgwoningen). Voor de uitvoering is een quickscan natuur noodzakelijk.

Adviesbureau Groenewold Milieu & Natuur is gevraagd dit onderzoek uit te voeren.

2 Beschrijving situatie

2.1 Omschrijving gebied

Een overzicht van de situatie is weergegeven op de figuren in de bijlage en hieronder. Het betreft een perceel aan de Boslaan 123 in het buitengebied ten oosten van Lunteren. Het perceel grenst aan drie zijden omgeven aan bos, behorend bij Natura2000 gebied Veluwe. Aan de oostzijde is aanplant aanwezig met daarachter een recreatiepark. Op het voorliggende terrein zijn 19 recreatiewoningen aanwezig (incl. voormalige bedrijfswoning) en een beheerderswoning, welke gebruikt werden voor recreatieve verhuur. Plan is de bungalows intern te verbouwen waardoor ze geschikt worden voor bewoning van twee zorgcliënten. Eén bewoner beneden en één boven. Het gaat dan van ca. 140 naar 34 bedden. In de bedrijfswoning komt de eigenaar/beheerder, tevens zorgverlener. De woning in het noordoosten is ook bedoeld voor zorgbegeleiding en wordt in gebruik genomen als bedrijfswoning. Plan is de voormalige bedrijfswoning te verbouwen tot ontmoetingsruimte en deze iets uit te breiden. Ook is het plan een werkschuur te bouwen voor dagbesteding. Uit de quickscan moet blijken of de plannen gevolgen kunnen hebben voor beschermde soorten.

3 Relevante wetgeving

De natuur in Nederland is beschermd. Er zijn beschermde gebieden en beschermde soorten. De bescherming is per 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming (Wnb). De provincie is in de meeste gevallen bevoegd gezag voor ontheffingen en vergunningaanvragen. Voor wat betreft de Europees beschermde gebieden en daarin levende soorten sluit de Wet hierop aan (Habitat- en Vogelrichtlijn en Verdrag van Bern en Bonn). Dit omvat ook de bescherming van de Natura2000 gebieden.

Ook de soortbescherming sluit aan bij de Europese regelgeving. Alle in het wild voorkomende vogels zijn beschermd (art. 3.1 Wnb, conform Vogelrichtlijn). Verder alle soorten uit de Habitatrichtlijn (strikt beschermde soorten, art. 3.5 Wnb). Tot slot is er nog een nationale lijst met 'Andere soorten'. Deze nationaal beschermde soorten (art. 3.10 Wnb, 1^e lid) zijn aangewezen in de Bijlage bij de Wnb. Onderdeel A betreft een verbod op het opzettelijk doden of vangen van de genoemde in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. Onderdeel B verbiedt het opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van de genoemde vaatplanten in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

In het voorliggende onderzoek worden de consequenties in beeld gebracht van de beoogde plannen en vindt toetsing plaats.

Als door het treffen van maatregelen tijdens de werkzaamheden en na de realisatie van het project, wordt voorkomen dat er verbodsbepalingen uit de Wnb worden overtreden én de functionaliteit van beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen komt niet in het geding, is er geen ontheffing nodig. In sommige gevallen is het noodzakelijk of raadzaam om vooraf een ontheffing aan te vragen bij de Provincie. Ook kan het zijn dat voor een aantal van de geplande activiteiten vrijstelling geldt. Dit kan per provincie enigszins verschillen.

Als het plan invloed heeft op Natura 2000 gebied of gelegen is in het Nationaal natuurnetwerk moet dit inzichtelijk worden gemaakt en is mogelijk een vergunning noodzakelijk. Ook hiervoor is de provincie het bevoegd gezag.

Een samenvatting van de natuurwetgeving is weergegeven in Bijlage 3.

4 Aanpak onderzoek

De voorliggende quickscan is gebaseerd op een locatiebezoek, beschikbare gebiedskennis, verspreidingsgegevens en bekende ecologische principes. Hieruit moet blijken of en zo ja welke beschermde soorten in het plangebied voorkomen of kunnen voorkomen (hoofdstuk 5). Verder is gekeken of de voorgenomen activiteiten invloed hebben op beschermde gebieden (hoofdstuk 7).

Als er effecten mogelijk zijn zal kort worden ingegaan op mogelijke mitigerende (verzachtende of inpassings-) en compenserende maatregelen. Ook op basis van de algemene zorgplicht kan het nodig zijn maatregelen te treffen.

4.1 Gewenste ontwikkeling

Het initiatief omvat een wijziging van het gebruik van het perceel van recreatief naar zorg in de natuur. Het idee is om de cliënten mee te laten werken in het beheer en onderhoud van het terrein. Er zijn plannen voor houtwallen, insectenhôtels, bermen met natuurlijke bloemen e.d. passend bij het gebied. Alle bungalows blijven aan de buitenzijde ongewijzigd en worden alleen intern verbouwd. De verwachting is dat het aantal transportbewegingen zal afnemen. De parkeerplaatsen bij de huisjes worden opgeheven. Het bestaande parkeerterrein achter de beheerderswoning wordt heringericht voor het parkeren van het personeel en bezoekers.

De voormalige bedrijfswoning met bijgebouw aan de zuidwestzijde wordt een ontmoetingshuis voor bewoners. Beide gebouwen worden aan elkaar gekoppeld met een uitbouw (1 bouwlaag). In totaal zijn ca. 75 zitplaatsen voorzien en er komt een kleinschalig horecapunt met terras. De woning Boslaan 123 wordt de beheerderswoning.

De recreatiewoning aan de noordoostzijde van het perceel zal worden gebruikt door zorgverleners/begeleiders voor de ca. 34 cliënten.

Verder is het plan ten noorden van het midden van het terrein een werkschuur te realiseren van ca. 250 m². Deze zal worden gebruikt voor opslag en dagbesteding. Deze komt op een plek waarbij zo weinig mogelijk bomen hoeven te wijken (6 grove dennen en 1 eik).

De realisatie van de tweede werkschuur is in de eerstkomende jaren niet voorzien door de initiatiefnemer. Deze ontwikkeling laat zich daarvoor nog niet heel concreet onderzoeken. Hoe het betreffende gedeelte van het terrein, zich in de tussentijd ontwikkeld is immers niet precies bekend. De tweede werkschuur is gepland in de open plek in het bos, tussen twee van de aanwezige huisjes op het terrein. Voor deze extra werkschuur hoeven geen bomen te wijken. Voorafgaand aan de daadwerkelijke realisatie dient een aanvullend/nieuw onderzoek uitgevoerd te worden naar het voorkomen van beschermde soorten op de bouwlocatie.

De effecten op beschermde soorten zijn beoordeeld op basis van de diverse uit te voeren activiteiten. Uitgangspunten hiervoor zijn:

- het verwijderen van enige vegetatie en opslag (werkschuur)
- het uit- en verbouwen van de groepsruimte
- het gebruik van het terrein
- het aanleggen van tuin, groen en half(verharding)

4.2 Bronnenonderzoek

Het plangebied ligt in kilometerhok x:173/y:455/456. Een eerste indruk is te verkrijgen bij het Natuurloket en waarneming.nl. Met deze gegevens in combinatie met een locatiebezoek en ecologische kennis kan een goede inschatting worden verkregen van de locatie en het belang daarvan voor verschillende soorten. Daartoe is een uitdraai opgevraagd van de NDFF via quickscanhulp.

Om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen is verder gebruik gemaakt van openbaar toegankelijke en betrouwbare bronnen, zoals verspreidingsatlassen, rapporten, recente artikelen en internetsites (zie literatuurlijst).

4.3 Locatiebezoek

Tijdens een locatiebezoek op 14 mei 2020 is het gebied en de directe omgeving opgenomen. Het bezoek levert informatie over de op dat moment aanwezige soorten. Een quickscan is geen volledige inventarisatie. Om toch een goed beeld te krijgen van te verwachten soorten is een locatiebezoek bij de quickscan wel van groot belang. Samen met beschikbare literatuurgegevens is dan een inschatting te maken van de geschiktheid van het plangebied voor mogelijk hier voorkomende beschermde soorten. Vanwege een later gewijzigde locatie van de beoogde werkschuur is op 2 oktober 2020 een aanvullend locatiebezoek gebracht.

5 Effecten plan/activiteiten op Flora en Fauna

Dit hoofdstuk gaat in op de vraag of er beschermde soorten voorkomen in of om het plangebied. Hierbij zijn de meest voorkomende soortgroepen apart benoemd.

5.1 Vaatplanten

Het plangebied bestaat uit bungalows in parkbosachtige setting.

Er zijn alleen algemene planten aangetroffen, zoals braam, reigersbek, grote brandnetel, hondsdrif, scherpe boterbloem, mannetjesvaren, berk, grove den, zomereik, lelietje-der-dalen, vlier, Amerikaanse vogelkers, smeerwortel, Jakobs kruiskruid en vergeet-me-nietjes spec. en jonge opslag.

De te kappen bomen bestaan uit één zomereik en 6 grove dennen. De omtrek varieert van 105-235cm. De bomen zelf zijn niet beschermd van de Wnb. Wel is een kapvergunning nodig. Vanuit ecologisch perspectief bestaat de voorkeur om loofbomen zoveel als mogelijk te behouden. Er zullen dan ook loofbomen worden terug geplant.

Er zijn op het te schonen terrein verder alleen algemene planten aangetroffen, zoals braam, reigersbek, grote brandnetel, hondsdrif, Amerikaanse vogelkers en jonge opslag. Er zijn in de huidige situatie geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten.

Er zijn in de huidige situatie geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten..

Er is bij verdere realisatie van de plannen geen sprake van overtreding van art. 3.5 of 3.10 Wnb. Het aanvragen van een ontheffing is voor de nog aanwezige flora niet nodig.

5.2 Amfibieën, reptielen, vlinders en libellen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën, reptielen, vlinders, of libellen aangetroffen. Wegens het ontbreken van geschikt voortplantingswater op het perceel is het niet geschikt voor amfibieën en libellen, behoudens een enkele doortrekker. Het plangebied is geen typisch leefgebied voor reptielen, m.u.v. mogelijk de hazelworm. Er zijn verder geen aanwijzingen dat beschermde soorten vlinders aanwezig zijn. De beoogde locatie voor de werkschuur (op aangeven beheerder) is bekeken en daar zijn geen hazelwormen aangetroffen. Gezien de lokale kenmerken wordt de kans op aantreffen daar klein geacht. Voordat de werkzaamheden voor het opschonen van het terrein voor de werkschuur starten, is de aanbeveling het terrein voor de zekerheid nog eens extra te onderzoeken. Uit voorzorg is ook te overwegen om, zodra de exacte locatie is bepaald, deze

af te zetten met een 20cm hoge en iets ingegraven barrière (zie foto). De hazelworm kan dan ook niet meer op de locatie komen.

Een ontheffing op basis van art. 3.5 of 3.10 van de Wnb is voor deze soortgroepen dan ook niet nodig.

5.3 Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen. Egel, das, boommarter, eekhoorn en bunzing zijn wel bekend vanuit de omgeving. Op en rond het perceel zijn verder geen sporen of verblijfplaatsen aangetroffen. Deze soorten kunnen het terrein wel doorkruisen. Dat blijft in de nieuwe situatie ook zo en wordt, ook meer waarschijnlijk, gezien het geplande beheer. Alleen de groepsruimte met bijgebouw wordt verbouwd/uitgebreid. Deze panden zijn nader bekeken en ook daar zijn geen sporen van zoogdieren aangetroffen. Gezien de bouw zijn hier ook geen verblijfplaatsen te verwachten.

Nu het gebruik van het terrein zal wijzigen van recreatie naar meer natuurlijk beheer, is de verwachting dat ook eventuele versturende effecten zullen afnemen. De bomen blijven zoveel mogelijk behouden, incl. het dood hout, behalve in gevaarlijke situaties en de bomen t.b.v. de werkschuur.

Behoudens een enkel muizenholletje zijn geen aanwijzingen, sporen, hollen, poepsporen e.d. van zoogdieren gevonden. Er zijn daarmee geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van beschermde zoogdieren.

Bij de planrealisatie kan een klein aantal verblijfplaatsen van de algemene en laag beschermde kleine zoogdieren verloren gaan. Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten hier echter niet nodig, omdat hiervoor behoudens de algemene zorgplicht, vrijstelling geldt conform de Omgevingsverordening Gelderland.

5.3.1 Vleermuizen

Volgens de literatuurgegevens komen in de omgeving van het plangebied diverse soorten vleermuizen voor, zoals de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Deze soorten zijn strikt beschermd onder de Wet natuurbescherming, op basis van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Zowel de zomer- als winterkolonies, als paarplaatsen en kraamkamers zijn beschermd tegen verstoring en vernietiging. Ook belangrijke foerageerroutes zijn beschermd. Op basis van de waarnemingen ter plaatse zijn geen potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. De uitbouw van het groepsverblijf is één bouwlaag en er verdwijnen daarmee geen stootvoegen of andere invliegopeningen.

In de te kappen bomen op de beoogde locatie van de werkschuur zijn geen voor vleermuizen geschikte holtes waargenomen. In de aangetroffen en onderzochte spechtenholtes zijn geen goede hangmogelijkheden voor vleermuizen aanwezig. De bovenste holtes zijn door inwatering van boven sowieso niet geschikt. Er zijn overigens ook geen poepsporen van vleermuizen aangetroffen.

Op basis van de bevindingen ter plaatse verdwijnen met zekerheid geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Er vindt door

realisatie van de plannen geen aantasting plaats van vaste verblijfplaatsen, (potentieel) onmisbare vliegroutes en foerageergebied. Er is als gevolg van de beoogde ingrepen geen schade te verwachten op vleermuizen. Het aanvragen van een ontheffing op basis van de Wnb is voor zoogdieren niet nodig.

5.4 Vogels

Er is geen broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Op basis van waarnemingen tijdens de veldbezoeken, de terreingesteldheid, waarnemingen uit de directe omgeving, bekende verspreidingsgegevens en ervaring is een inschatting gemaakt over mogelijk aanwezige soorten in het gebied.

Tijdens het bezoek zijn de volgende vogels rond het gebied gehoord en/of gezien: koolmees, pimpelmees, grote bonte specht, vink, roodborst, winterkoning, houtduif, zwarte mees, boomkruiper en gaai. Buizerd, gierzwaluw, havik, steenuil, wespandief en huismus zijn bekend vanuit de omgeving. Bij het bezoek is gelet op nesten of andere sporen van deze soorten, maar deze zijn niet in of om het plangebied aangetroffen.

Specifiek is gekeken naar huismusnesten ter plaatse van de uit te bouwen groepsruimte. Met name van de westgevel van het bijgebouw verdwijnen 2-3 rijen pannen. Op basis van de waarnemingen en de bevindingen van de eigenaar leek het onwaarschijnlijk dat er mussen zouden broeden. Voor de zekerheid is wel de hele westgevel onderzocht door het lichten van de pannen. Er zijn daarbij geen nesten aangetroffen en überhaupt geen nestmateriaal. Daarmee verdwijnen met de beoogde uitbreiding van de groepsruimte met zekerheid geen huismusnesten of andere jaarrond beschermde nesten.

Op 2 oktober is een nader onderzoek uitgevoerd naar de te kappen bomen op de beoogde locatie van de werkschuur. De te kappen bomen zijn bekeken op holtes en zichtbare nesten. Behoudens een aantal spechtennesten (zie ook foto H5.3.1) in een den aan de noordwestzijde van de geplande veldschuur zijn geen holtes of nesten gevonden. De gaten zitten aan het einde van een afgebroken gedeelte met deels inwatering van boven door aanwezig spleten. De holtes zijn bekeken en alleen geschikt voor vogels (grote bonte specht, boomklever e.d.). De holtes zijn te klein voor marters of eekhoorn en zoals gezegd ongeschikt voor vleermuizen. De bovenste holtes zijn door inwatering van boven sowieso niet heel geschikt meer als nestplaats. Nestplaatsen van grote bonte specht en boomklever (cat. 5) zijn alleen beschermd als er geen geschikte bomen in de omgeving zijn. Die zijn er in de directe omgeving hier genoeg. Daarmee is het voldoende als de kap plaats vindt buiten het broedseizoen. Bij de kap gaan met zekerheid geen verblijfplaatsen van beschermde soorten verloren. Overigens dient voorafgaand aan de kap door of namens de uitvoerder vanuit de algemene zorgplicht een extra faunacheck te worden uitgevoerd.

5.4.1 Vogels algemeen

In het algemeen geldt dat ingrepen in een plangebied tijdens het broedseizoen (15 maart – 15 juli - huismus 15 augustus) sterke negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door vernietiging van broedplaatsen en verstoring van de reproductie. Wettelijk gezien is dat verboden (art. 3.1 Wnb).

Verstoring van broedvogels is in sommige gevallen wel toegestaan, mits er geen negatief effect is op de populatie (art. 3.1 lid 5). Het beschadigen of vernietigen van nesten is wel verboden en dient te allen tijde te worden voorkomen. Dit is mogelijk door gefaseerd te

werken en de uitvoering in elk geval op te starten buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels. Is dat niet mogelijk dan dient aantoonbaar te zijn onderzocht (deskundige) dat er geen vernietiging van nesten van broedvogels zal plaatsvinden.

Als bijv. met de inrichting van het terrein wordt gewacht tot het broedseizoen bestaat een kans dat grondbroeders eieren gaan leggen. Dan moet met de realisatie worden gewacht tot de jonge vogels zijn uitgevlogen. De effecten op (broed)vogels in het plangebied en de directe omgeving zullen verder beperkt of nihil zijn. Na realisatie van het plan ontstaan door de aanleg van beplanting en tuinen overigens ook weer nieuwe broedmogelijkheden.

Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. Dit is mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels. Is dat niet mogelijk dan dient aantoonbaar te zijn onderzocht (deskundige) dat er geen vernietiging van nesten, eieren of jongen zal plaatsvinden.

5.5 Overige soorten

Van de overige beschermde soorten en soortgroepen is te stellen dat deze in het plangebied niet voorkomen of zijn te verwachten. Ook zullen de geplande activiteiten geen effect hebben op deze soorten.

6 Gebiedsbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft in algemene zin de te verwachten effecten van realisatie van het bestemmingsplan op beschermde gebieden en doelsoorten. Het plangebied ligt in het buitengebied ten oosten van Lunteren en ten noorden van Ede.

6.1 Natura 2000

Natura 2000 omvat een samenhangend Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Alle Europese lidstaten dragen hieraan bij. Natura 2000 is gericht op het behoud van natuurgebieden en de ontwikkeling daarvan. De Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn vormen hiervoor de onderliggende basis. Alle Natura 2000-gebieden liggen binnen de Ecologische Hoofdstructuur.

Het plan grenst aan de westzijde aan Natura 2000 gebied Veluwe (zie figuur hiernaast PDOK juni 2020).

Diverse habitats en soorten de Veluwe zijn beschermd zoals enkele bos- en heidetypen. Specifieke bescherming is er voor o.a. het Vliegend hert, Gevlekte witsnuitlibel en Kamsalamander. Relevante vogelsoorten zijn o.a. Wespendif, Zwarte specht, Boomleeuwerik, Nachtzwaluw en IJsvogel. Het gebruik gaat van recreatie (140 bedden) naar beschermd wonen (34 bedden) met natuurvriendelijk beheer. Het aangrenzende bos betreft geen beschermd habitattypen. Van de beschermde soorten kunnen met name wespendif en zwarte specht het gebied doorkruisen. In de effectindicator is de mate van gevoeligheid weergegeven per natuurgebied en per soort. Voor de relevante soorten is dat hieronder weergegeven.

Tabel 1: Relevante beschermde natuurwaarden Natura 2000

	Wespendief	Zwarte specht	Opmerkingen
Oppervlakteverlies	n.v.t.	n.v.t.	
Versnippering	n.v.t.	n.v.t.	
Verontreiniging	+	+	Recreatie geeft meer afval dan de beoogde begeleidde bewoning met toezicht. Geen groot effect. Licht positief.
Verdroging	n.v.t.	n.v.t.	
Verstoring geluid	+	+	Recreatie geeft naar verwachting meer verstoring in de zin van pieken door roepen en spelen e.d., met name in voorjaar en zomerperiode. Bewoning geeft een meer constant effect. Het gaat hier om begeleid wonen met vaste leefpatronen. Effecten zijn licht positief.
Verstoring licht	+/-	+/-	Effecten van verstoring door lichtemissies blijven ongeveer gelijk. In voorjaar en zomer is er meer recreatieve activiteit en zijn de effecten het grootst. Bewoning geeft ook in de winter verlichting maar dan zijn de effecten op gevoelige groepen veel minder groot (bijv. geen vleermuizen en geen broedvogels). Door de verlichting gericht naar beneden te laten afstralen en niet richting bosgebied is wellicht nog enige reductie te bereiken. Ook onnodige verlichting in de nacht is door bijv. tijdschakelaars te regelen.
Verstoring trilling	n.v.t.	n.v.t.	
Optische verstoring	+/-	+/-	Ook hier is recreatie in de periode voorjaar-zomer meer versturend dan bewoning door de doelgroep. Gezinnen met kinderen, spelen, lopen door de bossen, roepen e.d. De doelgroep is straks het hele jaar aanwezig en volgt een vrij vast patroon van leven. Over het geheel blijft dit aspect daarmee gelijk of licht positief. Overigens zijn wespendief en zwarte specht weinig gevoelig voor optische verstoring.
Mechanische effecten	n.v.t.	n.v.t.	

Volgens de soortkaarten van Gelderland ligt het plangebied aan de rand van het leefgebied van zowel zwarte specht als wespendief.

De totale populatie van de zwarte specht op de Veluwe wordt geschat op circa 300-450 broedparen (Sierdsema 2008, 2015, PDN 2015). De landelijk gunstige staat van instandhouding van Zwarte Specht is behoud van omvang en kwaliteit van het leefgebied voor de populatie op de Veluwe. In dit geval is er geen areaalverlies en gaat het dan om eventuele effecten op het foerageren.

Het leefgebied van de zwarte specht is vrij groot (100-400 ha). Belangrijk voor de soort is de aanwezigheid van voldoende nest- en rustbomen verspreid in het leefgebied. Terreinden met veel menselijke activiteit, zoals recreatieterreinen en concentraties van bebouwing, worden meestal niet gebruikt als broedgebied. Op de nestlocatie zijn zwarte spechten minder gevoelig voor recreatie; er wordt regelmatig succesvol gebroed in hoge beuken langs drukbelopen lanen.

Zwarte spechten zijn tijdens het foerageren vrij schuw en ze worden daarom gedurende het broedseizoen als 'gemiddeld gevoelig' ingeschat voor recreatie op belangrijke foerageerlocaties. Op de planlocatie is geen oud dennenbos met veel houtmieren aanwezig. De relevantie voor de zwarte specht als foerageergebied is dan ook zeer marginaal.

Voor de Veluwe is de doelstelling een populatie wespddieven van ten minste 100 broedparen. Het aantal op de Veluwe wordt geschat op 95-105. De Wespddief broedt in bos, variërend van uitgestrekt gesloten bos tot bosfragmenten in halfopen landschap. De soort heeft een voorkeur voor gevarieerde grove dennenbossen van meer dan 110 jaar oud. De nesten zijn meestal erg goed verstopt in de boomkruinen. Het leefgebied/territorium is vrij groot vanwege het (magere) aanbod aan voedsel. Op de Veluwe is een omvang van ca. 500 ha niet ongewoon. Ook van wespddieven is bekend dat ze zowel in rustige als meer drukke gebieden kunnen broeden. In relatie tot het plan gaat het dan met name om effecten op het foerageren.

Uit de tabel blijkt dat de effecten van wijziging van recreatie naar begeleid wonen zeker geen negatief en eerder een licht positief effect hebben. Het gaat om gebied buiten Natura2000 maar wel daaraan grenzend. Bij gebruik door recreatie is er veel variatie in gedrag en door de tijd. In ieder geval is er meer sport en spel te verwachten en effecten buiten het terrein door wandelen, fietsen speurtochten e.d.. Met name in voorjaar en zomer is de recreatiedruk het grootst en de natuur het meest kwetsbaar. In die zin is de verwachting dat wespddieven in de huidige situatie niet hier zullen foerageren (los van het feite of het daarvoor geschikt gebied betreft). Aangezien de wespddief maar kort in Nederland is zijn de eventuele effecten het grootst in mei-augustus, de periode met de meeste recreatie.

De bewoning is vrij constant het jaar door. De aard van de bewoners vraagt om vrij constante woon-werk patronen. Het beoogde beheer is gericht op vergroting van de biodiversiteit door dood hout zo veel mogelijk te laten staan, aanleg van takkenrillen e.d.. Daarmee zijn er t.o.v. de bestaande situatie met zekerheid geen negatieve effecten te verwachten.

Gezien de aard van het plan en de ligging t.o.v. de Natura 2000 gebieden zijn hiermee met zekerheid geen effecten van het plan te verwachten op de instandhoudingsdoelstellingen van relevante soorten.

6.2 Stikstofdepositie

De Veluwe heeft diverse habitats welke gevoelig zijn voor verzuring. Daarom moet bij nieuwe plannen ook worden bekeken of de plannen leiden tot een toename van de stikstofdepositie.

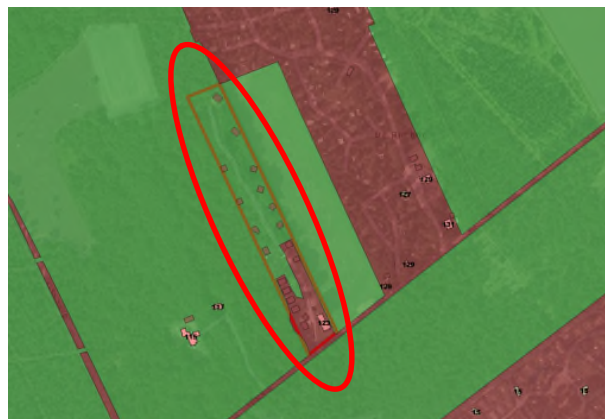
Er is een separaat onderzoek stikstof uitgevoerd door bureau Teus'Advies, d.d. 18 november 2020. Hieruit blijkt dat het plan niet leidt tot een toename van de depositie groter dan 0.00 mol/ha/jaar. Ten opzichte van de bestaande situatie vindt een afname plaats van ca. 0.01 mol/ha/jaar.

Een vergunning Wnb gebieden is hiermee niet nodig.

6.3 Gelders natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelzone (GO)

Naast toetsing op Natura 2000 gebied vindt separaat een toetsing plaats op het Gelders Natuurnetwerk (GNN), de voormalige Ecologische hoofdstructuur. Voor het GNN is door de provincie Gelderland een aantal criteria opgesteld waaraan wordt getoetst of een plan invloed heeft op de wezenlijke waarden en kenmerken.

Daarnaast zijn Groene Ontwikkelzones (GO) aangewezen. Dat zijn gebieden met andere functies dan natuur die ruimtelijk verweven zijn met de natuur van het Gelders Natuurnetwerk en daar functioneel mee samenhangen. Het beleid in de GO is gericht op versterking van die samenhang.

Het plangebied ligt op het moment van schrijven deels in GNN en deels in GO. Mede voor het plangebied is echter een wijziging van de Omgevingsverordening Gelderland in procedure. Dit betreft het Actualisatieplan 7 tot wijziging van de Omgevingsverordening Gelderland, welke op 2 oktober 2020 ter inzage is gelegd. Met deze wijzigingen wordt het plangebied in het geheel aangewezen als GO. Naar verwachting zal het genoemde actualisatieplan in werking zijn getreden op het moment dat het nieuwe bestemmingsplan voor het plangebied wordt vastgesteld. Daarom is in dit onderzoek uitgegaan van een ligging van het hele plangebied in een GO.

Voor uitbreiding in de GO geldt 'ja, mits'. In het licht van de Omgevingsverordening houdt het planvoornemen een kleinschalige ontwikkeling in. Het betreft hier het herbestemmen van bestaande recreatiewoningen, de uitbreiding van de groepsruimte aan de zuidzijde, de realisatie van een werkschuur in de noordelijke helft van het perceel en de realisatie van enkele kleine, ondersteunende gebouwen. Voor kleinschalige ontwikkelingen in GO geldt dat moet worden aangetoond dat de kernkwaliteiten van het betreffende gebied, in hun onderlinge samenhang bezien, per saldo substantieel worden versterkt.

Het perceel wordt nu als recreatie beheerd, vanuit de bijbehorende woonboerderij. Plan is natuurontwikkeling te combineren met zorg voor cliënten met een beperking. Deze worden onder begeleiding ingezet om het eigen terrein te beheren en ook is samenwerking voorzien en verkend met omliggende natuurbeherende organisaties. Hiervoor is essentieel dat er op het terrein een plek is (werkschuur) die bekend is voor de cliënten, omdat dat rust geeft. Daar vindt uitleg plaats en uitgifte van materiaal en gereedschap.

Het betreft daarbij een kleine fysieke wijziging, te weten de uitbouw van de groepsruimte en realisatie van de werkschuur. Het gaat om minder dan 3% van het totale perceel oppervlak van ca. 17.000m².

In de verordening is het perceel gelegen in GNN/GO deelgebied 118 'Driesprong – Lunteren'. Voor dit deelgebied gelden de volgende kernkwaliteiten:

1. Onderdeel van grootschalig aaneengesloten gebied van droge, voedselarme bossen, zandverstuivingen en heide; hier vooral bos met relict droge heide, veel recreatieve bebouwing
2. Onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe

3. Onderdeel van Natura 2000-gebied Veluwe met de bijbehorende habitats en soorten
4. Groot wild: m.n. edelherten, wilde zwijnen
5. Leefgebied das
6. Cultuurhistorische waarden van o.m. oude ontginningen en boerderijen
7. Abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, grondwaterreservoir
8. Rust, ruimte, donkerte
9. Ecosysteemdiensten: recreatie, rust, drinkwater
10. Houtproductie

In het plangebied zijn de kernkwaliteiten 1, 2, 7 en 8 en 9 concreet aan de orde. Voor geen van deze kernkwaliteiten leidt het planvoornemen tot een verslechtering. Het plan gaat vooral over het herbestemmen van een bestaand bebouwd perceel dat te midden van bospercelen ligt en zelf ook bos herbergt, zonder dat deze herontwikkeling gepaard gaat met grootschalige ingrepen. De geplande toevoegingen aan nieuwe bebouwing zijn, gezien op het niveau van de kernkwaliteiten, geen significante verandering. Wel zullen voor de nieuw te bouwen werkschuur 7 bomen moeten wijken, maar deze worden elders op het perceel gecompenseerd. Voor de zes grove dennen komen loofbomen terug.

Het plan leidt juist tot een substantiële verbetering van de kernkwaliteiten. Het perceel werd tot voor kort als recreatieterrein beheerd. In de nieuwe situatie verschuift dit naar een beter en natuurlijker beheer. Ook wordt langs de noordoostelijke zijde van het perceel een bosrand gecreëerd. Dat is een van de ontwikkelingsdoelen in deelgebied Driesprong – Lunteren. Verder wordt ook kernkwaliteit 8 versterkt. De geplande wijziging leidt er toe dat veel minder mensen op het perceel zullen verblijven en het aantal verkeersbewegingen van en naar het terrein zal ook afnemen. Ook wordt bijgedragen aan kernkwaliteit 9. In het plan is voorzien in een kleinschalige horecavoorziening die zich richt op de (dag)recreant die de Veluwe te voet of per fiets bezoekt. Recreatie als ecosysteemdienst kan zo worden versterkt.

Concluderend worden de kernkwaliteiten van de GO, in hun onderlinge samenhang gezien, substantieel versterkt door de nieuwe invulling van de planlocatie. Het plan is in overeenstemming met de Omgevingsverordening Gelderland (na de genoemde gewijzigde vaststelling).

Planrealisatie heeft geen daarmee geen negatieve effecten op de natuurwaarden van het GNN of de GO. Verder onderzoek of een ontheffing wordt niet nodig geacht.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Algemeen

Verschillende soorten planten, dieren worden beschermd in de Wet natuurbescherming. Op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn, zijn in de Wet speciale beschermingsgebieden aangewezen. Een ruimtelijke ontwikkeling is alleen mogelijk als duidelijk is dat de nesten, holen of andere verblijfplaatsen niet worden vernield of beschadigd. Verstoring is in sommige gevallen wel toegestaan, mits er geen negatief effect is op populatieniveau. Beschermden planten mogen niet worden verwijderd van hun groeiplaats. Ook mogen door een ruimtelijke ontwikkeling geen significante negatieve effecten plaatsvinden op beschermde gebieden.

Adviesbureau Groenewold Milieu & Natuur heeft in opdracht van initiatiefnemer een natuurtoets uitgevoerd voor een functiewijziging van het perceel Boslaan 123 te Lunteren, ge-

meente Ede. Plan is de 18 recreatiewoningen (140 bedden) om te bouwen tot 17 dubbele zorgwoningen (34 bedden) en een tweede dienstwoning. De bestaande woning Boslaan 123 is de beoogde beheerderswoning. De zorg betreft cliënten met een beperking en begeleid wonen. Het beheer zal gericht zijn op een natuurlijke ontwikkeling van het eigen perceel en het verlenen van diensten aan omliggende natuur beherende organisaties. Zo draagt het plan bij aan een zinvolle dagbesteding, onder gelijktijdige versterking van de natuurwaarden.

7.2 Beschermde soorten

Er zijn geen beschermde soorten of verblijfplaatsen gevonden. Het plangebied grenst wel aan bosgebied.

In het broedseizoen kunnen nesten van vogels aanwezig zijn. Alle broedende vogels zijn beschermd.

Specifiek is gezocht naar aanwijzingen voor verblijfplaatsen van marters, roofvogels, reptielen en de huismus. Voor de huismus zijn de pannen van het bijgebouw gecheckt, waarbij geen nesten of resten daarvan zijn aangetroffen. Er verdwijnen met zekerheid geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen bij realisatie van de plannen. Ook is gezocht naar aanwijzingen voor verblijfplaatsen van kleine marters. Deze zijn niet aangetroffen en op basis van de locatiekenmerken ook niet te verwachten. Ook is gekeken naar de hazelworm. Op de beoogde locatie van de werkschuur is deze niet aangetroffen. De soort kan in principe het hele gebied doorkruisen. Door de beoogde locatie van de werkschuur af te schermen is eventuele vestiging van de hazelworm te voorkomen zonder dat dit invloed heeft op het leefgebied.

Er geldt een vrijstelling voor de algemeen beschermde soorten (Omgevingsverordening Gelderland). Overigens blijft de algemene zorgplicht altijd van kracht.

Een ontheffing Wnb voor soorten is niet nodig.

7.3 Gebiedsbescherming

Op basis van de ligging en aard van de ruimtelijke ingrepen is de conclusie dat deze ingreep geen negatieve invloed heeft op de specifieke natuurwaarden. Het plan grenst aan de westzijde wel aan Natura 2000 gebied Veluwe.

De bestaande activiteit van recreatie (140 bedden), de nieuwe activiteiten bestaan uit begeleid wonen (34 bedden), met natuurvriendelijk beheer. Het aangrenzende bos betreft geen beschermd habitatype. Van de beschermde soorten kunnen met name wespendif en zwarte specht het gebied doorkruisen. Dat is in de huidige situatie ook het geval. Het beoogde beheer is gericht op vergroting van de biodiversiteit door dood hout zo veel mogelijk te laten staan, aanleg van takkenrillen e.d.. Daarmee zijn er t.o.v. de bestaande situatie met zekerheid geen negatieve effecten te verwachten voor beschermde soorten.

Uit een separatie Aeriusberekening (v2019a) door adviesbureau Teus'Advies blijkt dat het plan niet leidt tot een toename boven de 0.00 mol/ha/jaar.

Hiermee is geen vergunning Wet natuurbescherming voor gebieden nodig.

7.4 Gelders natuurnetwerk / Groene Ontwikkelzone

Voor het plangebied is een wijziging van de Omgevingsverordening Gelderland in procedure. Dit betreft het Actualisatieplan 7, welke op 2 oktober 2020 ter inzage is gelegd. Met deze wijzigingen wordt het plangebied in het geheel aangewezen als GO. Naar verwachting zal het genoemde actualisatieplan in werking zijn getreden op het moment dat het nieuwe bestemmingsplan voor het plangebied wordt vastgesteld. Daarom is in dit onderzoek uitgegaan van een ligging van het hele plangebied in de GO, deelgebied 118 'Driesprong – Lunteren'.

Voor wijzigingen binnen de GO geldt de ja mits..., benadering. De uitbreidingen betreft minder dan 3% van het perceeloppervlak.

Het plan leidt tot een substantiële verbetering van de kernkwaliteiten van de betreffende Groene Ontwikkelingszone. Het perceel werd tot voor kort als recreatieterrein beheerd. In de nieuwe situatie verschuift dit naar een beter en natuurlijker beheer. Plan is het beheer van het terrein grotendeels te laten plaatsvinden door de cliënten zelf onder begeleiding, op natuurvriendelijke basis en passend bij de omgeving.

Ook wordt langs de noordoostelijke zijde van het perceel een bosrand gecreëerd. Dat is hier een van de ontwikkelingsdoelen. Verder wordt ook kernkwaliteit 'rust, ruimte en donkerte' versterkt. De geplande wijziging leidt er toe dat veel minder mensen op het perceel zullen verblijven en het aantal verkeersbewegingen van en naar het terrein zal ook afnemen. Ook wordt bijgedragen aan kernkwaliteit 'ecosysteemdiensten: recreatie, rust, drinkwater'. In het plan is voorzien in een kleinschalige horecavoorziening die zich richt op de (dag)recreant die de Veluwe te voet of per fiets bezoekt. De andere kernkwaliteiten zijn of niet aan de orde of worden niet aangetast.

Op basis daarvan mag worden aangenomen dat er geen negatieve effecten zijn te verwachten op de wezenlijke waarden en kenmerken van de GO. Specifieke maatregelen of aanvullend onderzoek worden niet nodig geacht.

7.5 Voorbehoud en zorgplicht

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en een verkennend terreinbezoek. Om de risico's op verstoring van beschermde soorten (bijv. vogels) op het werkterrein te minimaliseren, wordt aanbevolen om voorafgaand aan de werkzaamheden het terrein te controleren op de aanwezigheid van beschermde soorten.

Algemene zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de onthefingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wnb).

Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Dit betekent onder meer dat een initiatiefnemer zich tijdig op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen van het plan. Bij de uitvoering moeten negatieve gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen dan wel beperkt of ongedaan gemaakt. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het voorkómen van verontrusting of verstoring in de kwetsbare perioden zoals de broed-/voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden kan per soortgroep verschillen. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een plangebied in die periode bouwrijp wordt gemaakt, geeft realisatie gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar meestal geen problemen. Vaak is het voldoende om rekening te houden met de broedtijd (15 maart-15 juli-huismus tot 15 augustus).

Als bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, of kunnen bomen buiten het broedseizoen worden gekapt, zodat er geen vogels gaan broeden. Hierbij geldt overigens wel de algemene zorgplicht.

Verder houdt de zorgplicht hier in om het gebied van de werkschuur voor aanvang nog eens grondig te onderzoeken op bijv. hazelwormen. Deze zijn nu niet aangetroffen en ook niet waarschijnlijk, maar voor de zekerheid is een extra check aan te bevelen. Verder dient onnodige verlichting richting bosgebied te worden voorkomen.

Beschermde soorten

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen).

7.6 Ecologische kansen / natuurinclusief bouwen

Overigens zijn aan de bestaande huisjes en de nieuw te bouwen werkschuur relatief eenvoudig extra voorzieningen te realiseren voor vogels en/of vleermuizen. Door de betere isolatie van woningen verdwijnen openingen, kieren e.d. en daarmee nest- en schuilplaatsen, die vroeger heel gewoon waren. De maatregelen kosten weinig geld maar betekenen veel voor de betreffende soorten. Zo is een bijdrage te leveren aan het behoud van deze soorten voor de toekomst.

Bijvoorbeeld nestkasten voor mezen, bonte vliegenvanger of een plank voor huiszwaluwen of gierzwaluwen (eten veel muggen). Steenuil en kerkuil zijn bekend vanuit de (wijdere) omgeving. Een kerkuilenkast in de werkschuur is dan een optie, bijv. als ulebord met een daar achter geplaatste kast. Een speciale kast voor vleermuizen (eten veel muggen) is eenvoudig aan de wand te plaatsen. De dieren krijgen daarmee extra verblijfplaatsen ter beschikking. Een aantal voorbeelden is bijgevoegd in de bijlage.

8 Advies

- 1) Er zijn geen beschermde soorten of verblijfplaatsen aangetroffen of te verwachten, bij de uitvoering van de plannen.
- 2) Bij uitvoering van de werkzaamheden altijd invulling geven aan de 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wet natuurbescherming), wat inhoudt dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Dit betekent hier specifiek
 - a) Uitvoering van de werkzaamheden laten plaatsvinden buiten de broedperiode. Overigens mogen eventuele vroege of late legsels niet worden verstoord. De beste tijd voor uitvoering is dan tussen juli en november.
 - b) Er zijn geen hazelwormen aangetroffen op de beoogde locatie van de werkschuur. De kans op aantreffen wordt vrij klein ingeschat. Vanuit oogpunt van zorgplicht is aan te bevelen voor aanvang van de werkzaamheden het terrein nogmaals goed te checken. Om te voorkomen dat de soort toch ter plaatse komt is te overwegen het terrein vooraf af te zetten. Daarmee is een eventuele overtreding van de Wnb te voorkomen.
 - c) Onnodige verlichting buiten de perceelsgrenzen voorkomen.
 - d) Extra faunacheck voorafgaand aan de kap van de bomen.
- 3) In het kader van de bouwvoorbereidingen voor de tweede werkschuur dient te zijner tijd een faunacheck te worden uitgevoerd. Vanwege de proceduretijd voor een eventuele ontheffing is het advies deze check ruim van te voren uit te voeren.
- 4) Natura2000 gebied Veluwe grenst aan de westzijde aan het perceel. Uit een separate Aeriusberekening blijkt dat de ontwikkeling niet leidt tot een depositie hoger dan 0.00 mol/ha/jaar. Een Wnb vergunning gebieden is niet nodig. Gezien het beoogde natuurvriendelijke beheer t.o.v. het huidige beheer t.b.v. recreatie zijn negatieve effecten voor beschermde soorten uit te sluiten.
- 5) Het plangebied ligt na vaststelling van een wijziging van de Omgevingsverordening Gelderland geheel binnen de GO, in deelgebied 118 'Driesprong – Lunteren'. De wijzigingen betreffen minder dan 3% van het perceeloppervlak. Het plan leidt tot versterking van de kernkwaliteiten aaneengesloten bosgebied, rust, ruimte en donkerte en ecosysteemdiensten. Het beheer verschuift van recreatie naar natuurlijk beheer, waarbij de ook de cliënten worden ingezet. Het aantal verkeersbewegingen neemt af.
- 6) Ter bevordering van de biodiversiteit is het advies de bestaande woningen te voorzien van bijvoorbeeld een nestkast. Realisatie van de werkschuur geeft mogelijkheden voor bijvoorbeeld vleermuizen en/of een kerkuil. Bij landschappelijke inpassing is het advies inheemse noot- of besdragende soorten toe te passen.

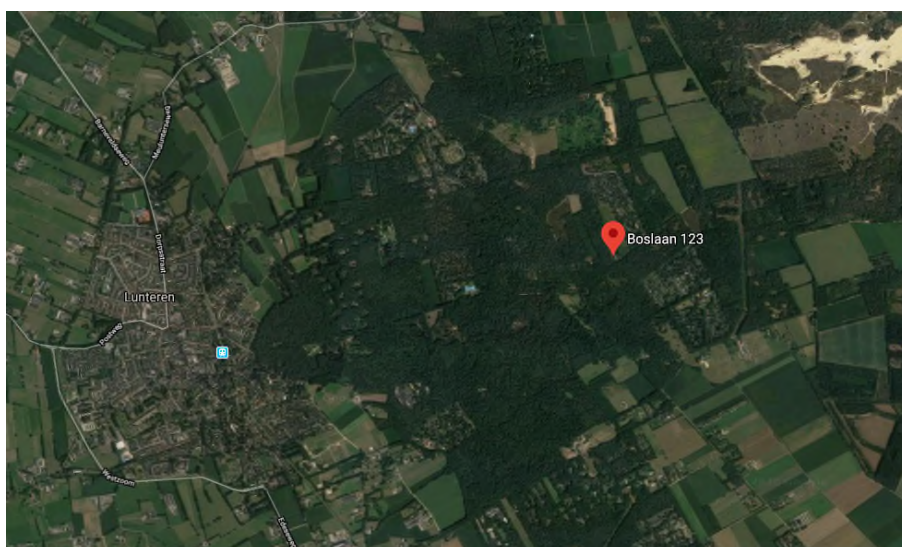
9 Literatuur

- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 3de herziene druk.
- BIJ12, Juli 2017, Kennisdocument Huismus 1.0
- BIJ12, Juli 2017 Kennisdocument Steenuil 1.0
- BIJ12, Juli 2017, Kennisdocument Gierzwaluw 1.0
- BIJ12, Juli 2017, Kennisdocument Das 1.0
- BIJ12, Juli 2017, Kennisdocument Gewone dwergvleermuis 1.0
- Eekeren, N. van & F. Smeeding, 2006, Praktijkhandleiding Evenwichtige verschraving van natuurgronden door uitmijnen van fosfaat met grasklaver en kalibemesting.
- Janssen, J.A.M. en Schaminée, J.H.J., 2008: Soorten van de habitatrichtlijn
- Lange, R., P.Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Provincie Gelderland, Omgevingsverordening
- Provincie Gelderland, Beheerplan Natura 2000 Veluwe (057), dec. 2017
- Regiebureau Natura2000, Naslagwerk Natura 2000
- Sierdsema H., van Diermen J., Aarts B., van den Bremer L. & van Kleunen A. 2008. Factsheets van broedvogels in de Natura 2000-gebieden in Gelderland. Sovon-onderzoeksrapport 2008/14, Sovon, Beek-Ubbergen.
- Sierdsema, H., van Kleunen A., van den Bremer L., Sparrius L., Smit J., Gmelig Meyling A., Termaat T., Kranenbarg J., Hollander H., Zollinger R. & Stahl J. 2016. Leefgebiedenkaarten van Natura 2000-gebieden en PAS-leefgebieden. Sovon-rapport 2016/21. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen
- www.gegevensautoriteitnatuur.nl
- <http://geodata2.prv.gelderland.nl/>
- www.infomil.nl
- <http://mineleni.nederlandsesoorten.nl/>
- www.Natura2000.nl
- www.Natuurloket.nl
- www.RAVON.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.soortenregister.nl
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/Natura2000>
- <http://www.vleermuis.net>
- www.waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland)
- www.wetten.nl

Bijlagen

1. Overzicht situatie
2. Foto's plangebied
3. Samenvatting natuurwetgeving
4. Voorbeeld voorzieningen
5. Uitdraai NDFF

Bijlage 1 Overzicht situatie

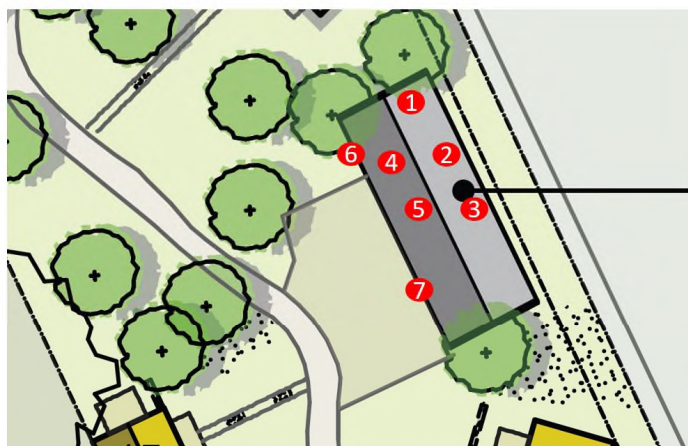
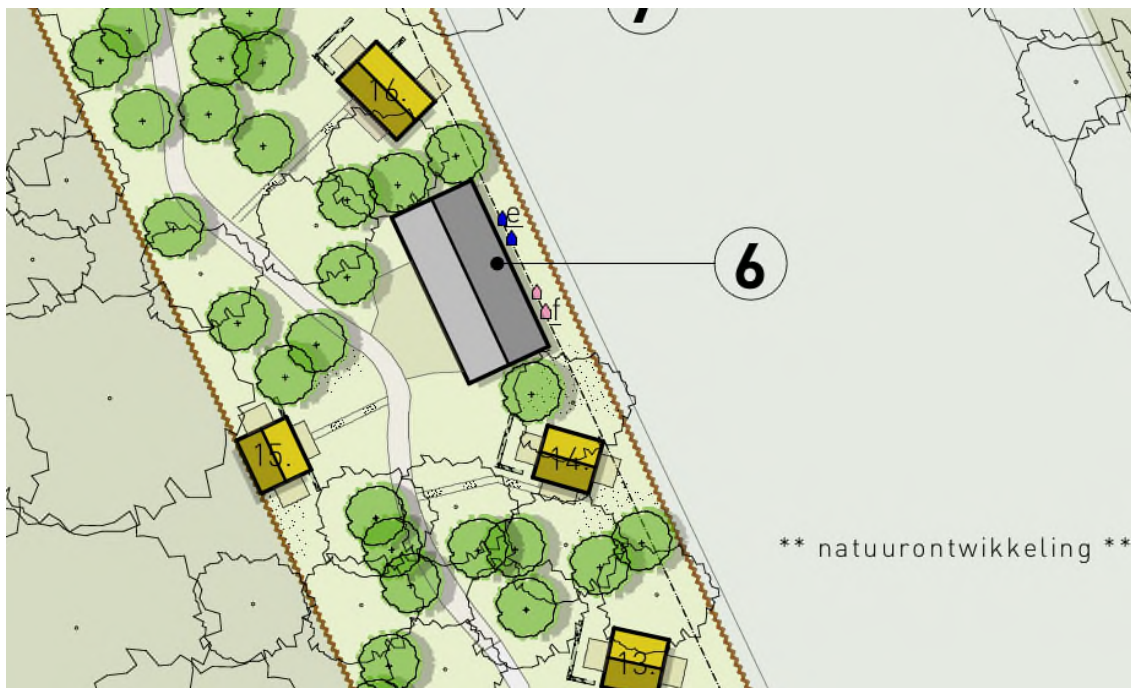

projectnr.	onderwerp	datum:
3527	BESTAADE SITUATIE	27
	FUNCTIEVERANDERING BOSLAAN 123, LUNTEREN	27
		27

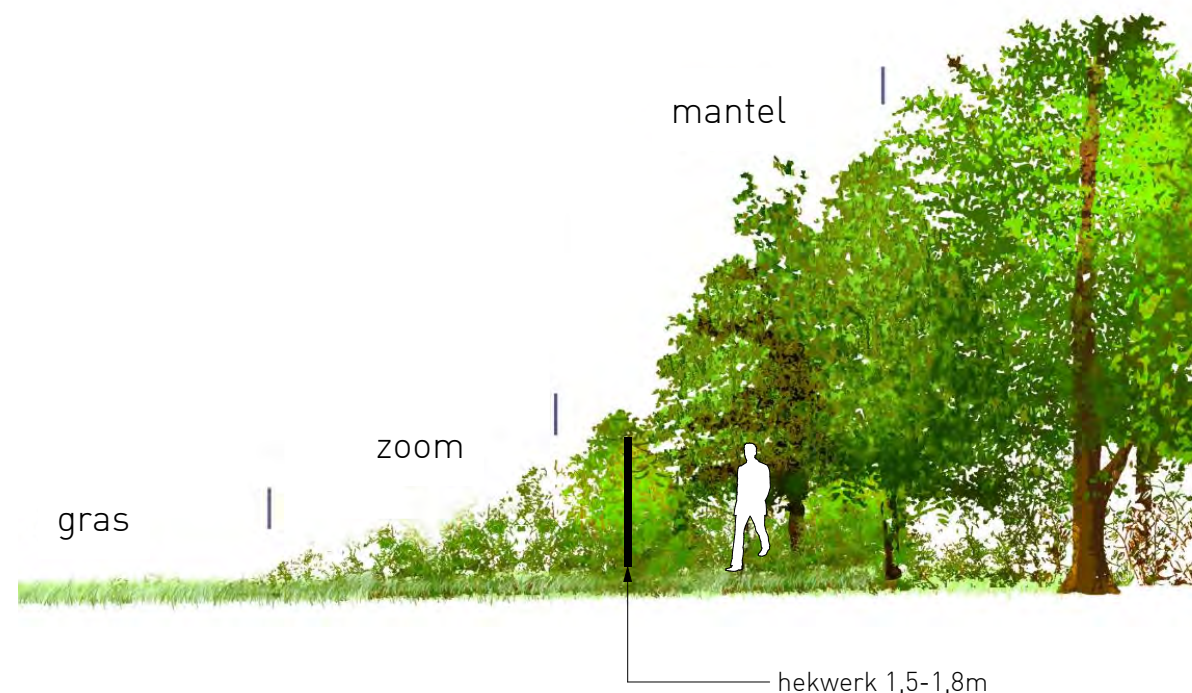
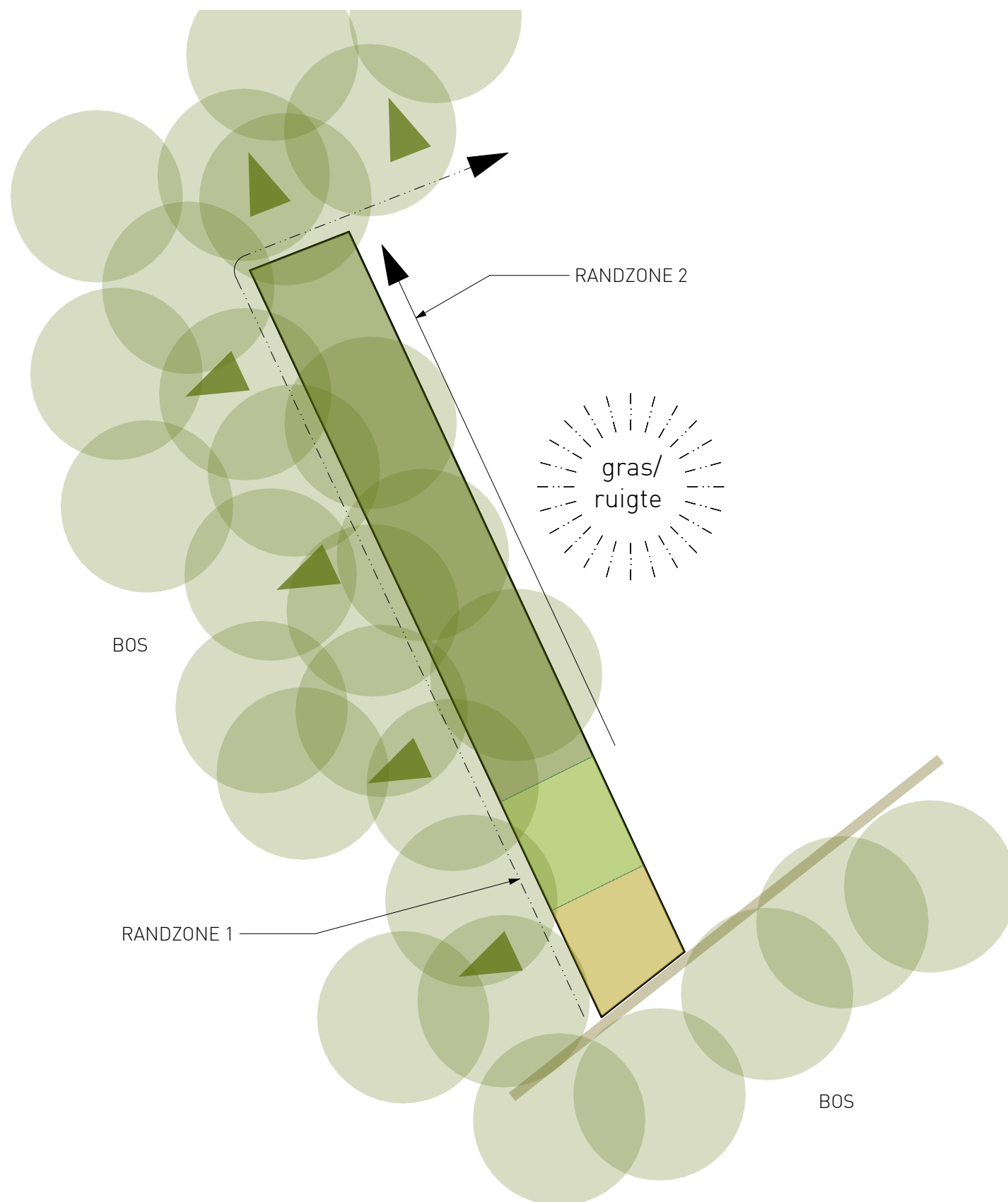

projectnr.	onderwerp	datum:
3527	NIEUWE SITUATIE	24 juli 2020
	FUNCTIEVERANDERING BOSLAAN 123, LUNTEREN	24 juli 2020
		24 juli 2020

① Grove den omtrek 235 cm	⑥ Grove den omtrek 120 cm
② Grove den omtrek 130 cm	⑦ Grove den omtrek 130 cm
③ Hollandse eik omtrek 105 cm	
④ Grove den omtrek 120 cm	
⑤ Grove den omtrek 162 cm	

Boslaan 123
Lunteren

visualisatie randzone

RANDZONE 2

Overgang naar (ruig) grasland
 Randzone v.v. mantel/-zoomvegetatie behoudens t.p.v. huisjes
 Hier alleen aanplant van struiken/ grassen i.v.m. beperkte ruimte tot aan aangrenzend perceel
 Afscheiding middels afrastering: stalen palen (zwart) met wildgaas hoogte 1,5 - 1,8m waartegen struikbeplanting

RANDZONE 1

Betreft een 'inwaartse' randzone.
 Feitelijk geen sprake van een randzone omdat het bos doorloopt
 Afscheiding middels afrastering: stalen palen (zwart) met wildgaas hoogte 1,5 - 1,8m waartegen struikbeplanting

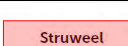
Teus'Advies
 Omgevingsadviseurs

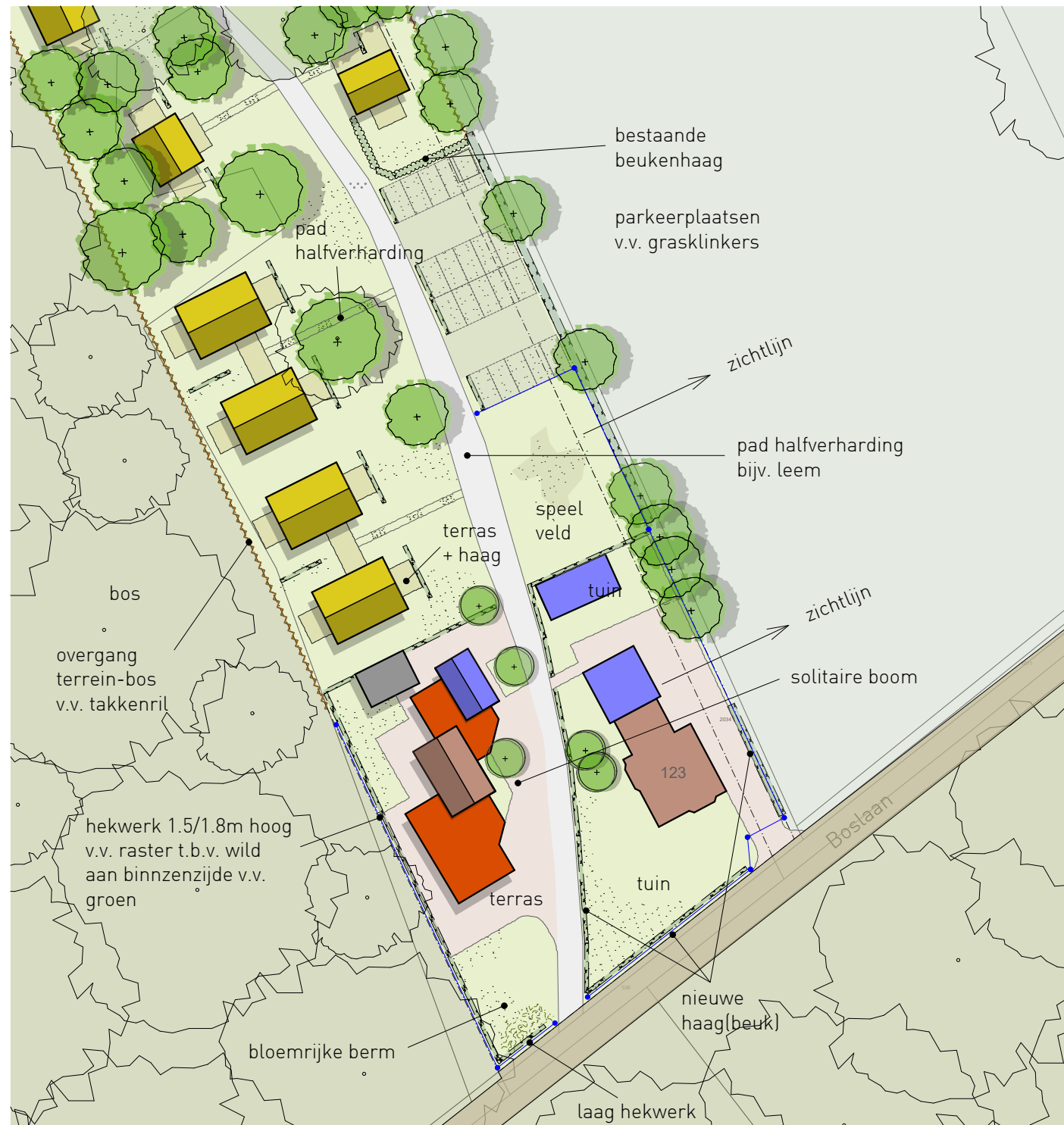
LANDBORG
 ■ BENUT DE RUIMTE

projectnr. 3527
 onderwerp RANDEN PERCEEL

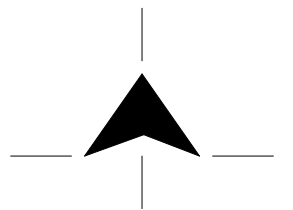
BOSLAAN 123, LUNTEREN

datum: 7 oktober 2020
 schaal: 1 : 2500

BOS & HEIDE			
Bloemrijke berm 	Waarom? • genieten van vlinders, andere insecten en kleine zoogdieren • hoge bijdrage biodiversiteit	Waar? • zonnige plekken in de luwte • aansluitend aan struweel • randen en overhoeken (niet alles hoeft intensief gemaaid te worden)	Wat? • bloemrijk bermenmengsel voor droge zandgrond, akkerandenmengsel • laat u adviseren welke planten bij welke grondsoort horen
Solitaire boom 	Waarom? • accentuering van markante plekken • schaduwbrenger • steermaker	Waar? • verspreid over het park • centrumgebied • speelplekken	Wat? • Hollandse linde • berk • tamme kastanje • elk • beuk • walnoot (tegen vliegen)
Kwetterbosje (vogelbosje) 	Waarom? • steermaker • natuurbelieving • trekt veel vogels • voedsel en schuilgelegenheid vogels	Waar? • verspreid over het terrein • luwteplekken • overhoeken	Wat? • geschikte bomen en struiken staan op de pagina 'Vogelbosje bij huis' op www.digibron.nl • zet veel soorten dicht op elkaar te voor veel beschutting
HEIDE			
Heide 	Waarom? • laag • in de herfst kleurrijk • steermaker • Veluwebeleving • hoge bijdrage biodiversiteit	Waar? • zonnige plekken in de luwte • kansrijker als in de direct omgeving heide aanwezig is	Wat? • gebruik gebiedseigen heide, plaggen of maaisel (neem contact op met de beheerders van aangrenzende heide) • scherm af tegen betreding, bijvoorbeeld met houten stammetjes
Stuifzand/-kom 	Waarom? • laag • trekt reptielen en insecten aan • Veluwebeleving • bijdrage biodiversiteit	Waar? • zonnige plekken in de luwte • overhoek • in de buurt van beplanting (niet aan zonzijde)	Wat? • geen beplanting • scherm af tegen betreding, bijvoorbeeld met houten stammetjes
BOS			
Bos (perceel/rand) 	Waarom? • koelte en schaduw • beschutting • Veluwebeleving • hoge biodiversiteit • struingebied • natuurlijk spelen	Waar? • aansluitend aan bestaand bos • beschutte terreindelen • maak overgangen met mantel- en zoomvegetatie	Wat? • elk, berk en in mindere mate den (kijk vooral wat er in de omgeving staat en vul dat aan) • als aaneengesloten oppervlakten op het terrein • langs buitenranden 10m breed aanplanten, wal max 1m hoog bij bosrand
BOS & HEIDE			
Houtwal/singel 	Waarom? • afscherming • hoge biodiversiteit • goed te combineren met zoomvegetatie • nette inpassing van terrein vanuit omgeving	Waar? • langs buitenranden • rondom parkeerplaatsen • robuuste structuren versterken • tussen de verschillende deelgebieden	Wat? • bij bos: veel bomen in de houtwal/singel met vooral elk (berk en den aansluitend) • bij heide: geen/weinig bomen, vooral berk en den • houtsingel 10 m breed • heesters: hazelaar, geoorde wilg, hondsroos en krent • groepsgewijze aanplant in groepen van 3 en 5 stuks • wat ongeveer 1m
Bomenlaan/-rij 	Waarom? • beeldbepaler en structuurgever • architectuur versterken • oriëntatie • te combineren met haag of heesters, (toename biodiversiteit)	Waar? • hoofdentree • langs oude structuren • monumentaliteit (toegevoegde waarde voor het cultuurlandschap)	Wat? • Hollandse linde • berk • tamme kastanje • elk • beuk • denk ook aan een laan met gemengde soorten
Haag 	Waarom? • afscherming/schelding • lijnvormig element, kost weinig ruimte • structuur	Waar? • intensief gebruikte plekken • centraal gebied • bij het zwembad (kan gecombineerd met hekwerk) • rond parkeerplaatsen • afscherming rond huisjes	Wat? • op droge grond: haagbeuk, (veld)esdoorn, hazelaar, meidoorn, lijsterbes, roos, acacia • voor een speelser beeld: denk aan gemengde of ruige hagen • voor insecten en vogels: krent, esdoorn, sleedoorn, appelbes, kastanje, rode beuk, kornoelje, linde, winterreik, ribes, kardinaalsmuts • laat u adviseren welke planten bij welke grondsoort horen
Struweel 	Waarom? • afscherming • beschutting • Veluwebeleving • hoge biodiversiteit	Waar? • aansluitend aan aangrenzende bossen/bosstroken • als losse oppervlakten op het terrein	Wat? • versterking bosrand door aanplant van mantel met beuk, lijsterbes, meidoorn, Gelderse roos, hazelaar, vullboom, taxus, hulst, kamperfoelie

terrein vanaf woning 1 rondom het perceel tot aan speeltuin v.v. hekwerk met een hoogte 1.5-1.8 m - uitvoering stalen palen met wildgaas en aan de binnenzijde v.v. begroeiing

Teus'Advies
Omgevingsadviseurs

LANDBORG
■ BENUT DE RUIMTE

projectnr.
3527

onderwerp
NIEUWE SITUATIE -1

FUNCTIEVERANDERING BOSLAAN 123, LUNTEREN

datum: 24 juli 2020

schaal: 1 : 1750

LANDBORG

HOLEVOETPLEIN 301

POSTBUS 2

3925 ZG

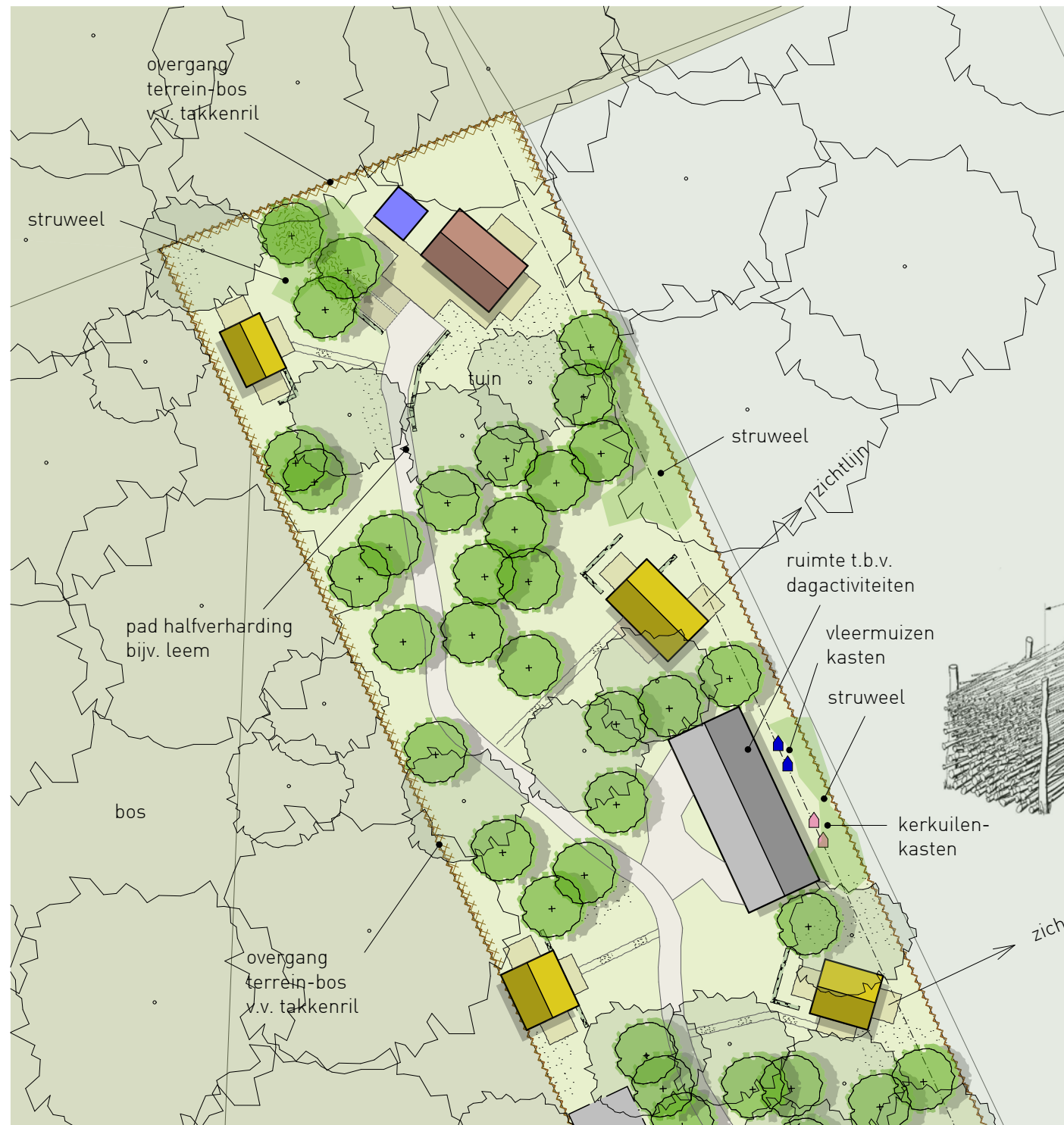
SCHERPENZEEL

033 - 30 31 060

INFO@LANDBORG.NL

WWW.LANDBORG.NL

BOS & HEIDE			
Bloemrijke berm 	Waarom? • genieten van vlinders, andere insecten en kleine zoogdieren • hoge bijdrage biodiversiteit	Waar? • zonnige plekken in de luwte • aansluitend aan struweel • randen en overhoeken (niet alles hoeft intensief gemaaid te worden)	Wat? • bloemrijk bermenmengsel voor droge zandgrond, akkerrandenmengsel • laat u adviseren welke planten bij welke grondsoort horen
Solitaire boom 	Waarom? • accentuering van markante plekken • schaduwbrenger • steermaker	Waar? • verspreid over het park • centrumgebied • speelplekken	Wat? • Hollandse linde • berk • tamme kastanje • elk • beuk • walnoot (tegen vliegen)
Kwetterbosje (vogelbosje) 	Waarom? • steermaker • natuurbeleving • trekt veel vogels • voedsel en schuilgelegenheid vogels	Waar? • verspreid over het terrein • luwteplekken • overhoeken	Wat? • geschikte bomen en struiken staan op de pagina 'Vogelbosje bij huis' op www.digibron.nl • zet veel soorten dicht op elkaar te voor veel beschutting
HEIDE			
Heide 	Waarom? • laag • in de herfst kleurrijk • steermaker • Veluwebeleving • hoge bijdrage biodiversiteit	Waar? • zonnige plekken in de luwte • kansrijker als in de direct omgeving heide aanwezig is	Wat? • gebruik gebiedseigen heide, plaggen of maaisel (neem contact op met de beheerders van aangrenzende heide) • scherm af tegen betreding, bijvoorbeeld met houten stammetjes
Stuifzand/-kom 	Waarom? • laag • trekt reptielen en insecten aan • Veluwebeleving • bijdrage biodiversiteit	Waar? • zonnige plekken in de luwte • overhoek • in de buurt van beplanting (niet aan zonzijde)	Wat? • geen beplanting • scherm af tegen betreding, bijvoorbeeld met houten stammetjes
BOS			
Bos (perceel/rand) 	Waarom? • koelte en schaduw • beschutte terreindelen • Veluwebeleving • hoge biodiversiteit • struingebied • natuurlijk spelen	Waar? • aansluitend aan bestaand bos • beschutte terreindelen • maak overgangen met mantel- en zoomvegetatie	Wat? • elk, berk en in mindere mate den (kijk vooral wat er in de omgeving staat en vul dat aan) • als aaneengesloten oppervlakten op het terrein • langs buitenranden 10m breed aanplanten, wal max 1m hoog bij bosrand
BOS & HEIDE			
Houtwal/singel 	Waarom? • afscherming • hoge biodiversiteit • goed te combineren met zoomvegetatie • nette inpassing van terrein vanuit omgeving	Waar? • langs buitenranden • rondom parkeerplaatsen • robuuste structuren versterken • tussen de verschillende deelgebieden	Wat? • bij bos: veel bomen in de houtwal/singel met vooral elk (berk en den aansluitend) • bij heide: geen/weinig bomen, vooral berk en den • houtsingel 10 m breed • heesters: hazelaar, geoorde wilg, hondsroos en krent • groepsgewijze aanplant in groepen van 3 en 5 stuks • wat ongeveer 1m
Bomenlaan/-rij 	Waarom? • beeldbepaler en structuurgever • architectuur versterken • oriëntatie • te combineren met haag of heesters, (toename biodiversiteit)	Waar? • hoofdentree • langs oude structuren • monumentaliteit (toegevoegde waarde voor het cultuurlandschap)	Wat? • Hollandse linde • berk • tamme kastanje • elk • beuk • denk ook aan een laan met gemengde soorten
Haag 	Waarom? • afscherming/schelding • lijnvormig element, kost weinig ruimte • structuur	Waar? • intensief gebruikte plekken • centraal gebied • bij het zwembad (kan gecombineerd met hekwerk) • rond parkeerplaatsen • afscherming rond huisjes	Wat? • op droge grond: haagbeuk, (veld)esdoorn, hazelaar, meidoorn, lijsterbes, roos, acacia • voor een speelser beeld: denk aan gemengde of ruige hagen • voor insecten en vogels: krent, esdoorn, sleedoorn, appelbes, kastanje, rode beuk, kornoelje, linde, winterreik, ribes, kardinaalsmuts • laat u adviseren welke planten bij welke grondsoort horen
Struweel 	Waarom? • afscherming • beschutting • Veluwebeleving • hoge biodiversiteit	Waar? • aansluitend aan aangrenzende bossen/bosstroken • als losse oppervlakten op het terrein	Wat? • versterking bosrand door aanplant van mantel met beuk, lijsterbes, meidoorn, Gelderse roos, hazelaar, vuilboom, taxus, huls, kamperfoelie

randen overgang
incidenteel
v.v. struweel

overgang
terrein-bos
v.v. takkenril

terrein vanaf woning 1 rondom het perceel tot aan speeltuin v.v. hekwerk met een hoogte 1.5-1.8 m - uitvoering stalen palen met wildgaas en aan de binnenzijde v.v. begroeiing

Teus' Advies
Omgevingsadviseurs

LANDBORG
■ BENUT DE RUIMTE

projectnr.
3527

onderwerp
NIEUWE SITUATIE -3

FUNCTIEVERANDERING BOSLAAN 123, LUNTEREN

datum: 24 juli 2020

schaal: 1 : 1750

LANDBORG

HOLEVOETPLEIN 301

POSTBUS 2

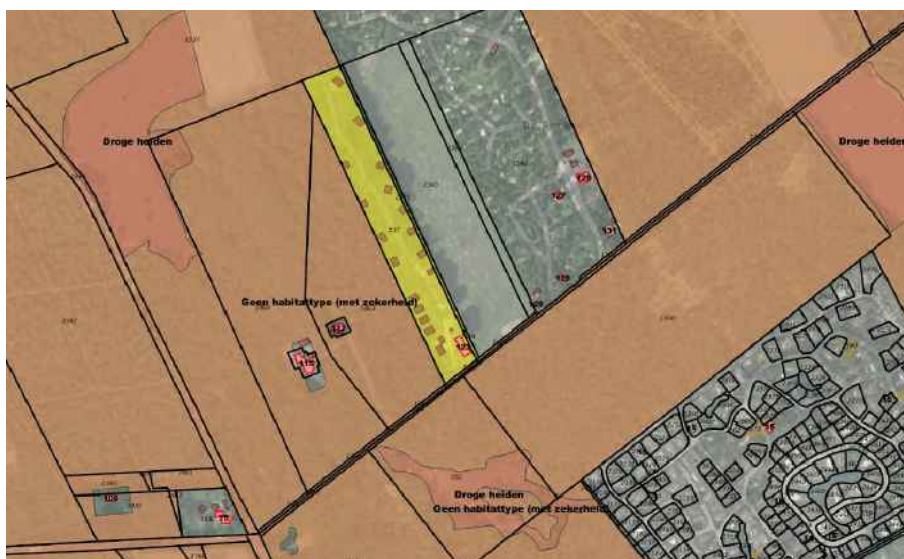
3925 ZG

SCHERPENZEEL

033 - 30 31 060

INFO@LANDBORG.NL

WWW.LANDBORG.NL

Omliggende habitattypen Natura2000 gebied

*Ligging t.o.v. GNN (groen) en GO
Verzoek foutieve grens GNN gelijk te trekken met Natura2000*

Bijlage 2 Foto's plangebied

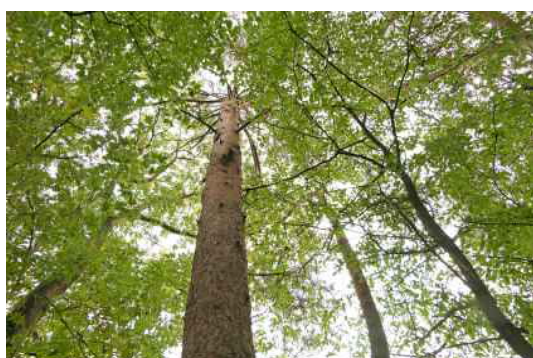
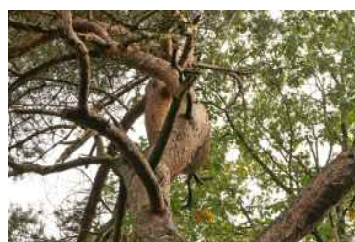

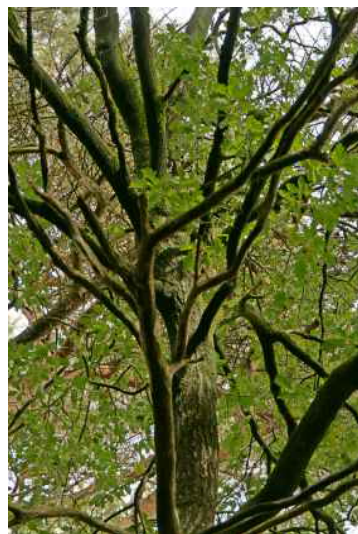

Foto's plangebied
1x eik
6x grove den

Boom 1 (holtes)

Boom 3 (eik)

Bijlage 3

Samenvatting Natuurwetgeving

Samenvatting Wet Natuurbescherming

Versie Januari 2021

Inleiding

In deze bijlage worden in het kort het wettelijk kader van de natuurwetgeving beschreven en de toepassing bij ruimtelijke ingrepen en beheer. De bescherming van natuur in Nederland is vastgelegd in Europese en Nationale wet- en regelgeving. Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. De Wnb vervangt de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De Wet beoogt waardevolle natuur te beschermen met duidelijke en eenvoudige regels. Er is net als in de oude regelgeving onderscheid tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming. Daar waar sprake is van Europese bescherming verandert er qua beschermingsniveau niet zo veel. In de soortenbescherming is wel het één en ander gewijzigd voor wat betreft de nationale bescherming.

De uitvoeringsregels zijn vastgelegd in het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming.

Doel van de Wet

Vooruitlopend op de Omgevingswet beoogt het Rijk met de bovengenoemde samenvoeging van drie wetten in de Wnb, invulling te geven aan vermindering en vereenvoudiging van het aantal regels. Artikel 1.10 geeft aan dat de Wnb gericht is op

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

Hiermee is ook duidelijk dat natuur en economie beide van belang worden geacht en dat het ontwikkelen van natuur ten dienste kan staan van maatschappelijke functies. Of zoals de memorie van antwoord het stelt: *'De ambitie van het natuurbeleid en het doel van de natuurwetgeving is om de natuur en de maatschappij, ecologie en economie, met elkaar te verbinden en zo mogelijk elkaar laten versterken.'*

Ook is er de verplichting natuurvisies op te stellen (art. 1.5-1.7). Dit gebeurt op provinciaal niveau via een Natuur- of Omgevingsvisie en het vaststellen van een verordening. Ook het Rijk stelt een nationale Natuurvisie op. Qua beschermingsniveau gelden in ieder geval de Europese regels en zijn beperkt aanvullende regels op nationaal niveau gesteld ter bescherming van soorten.

De Wnb zal t.z.t (medio 2019) in principe integraal worden opgenomen in de Omgevingswet, via de Aanvullingswet natuur.

Bevoegdheid

Een andere belangrijke wijziging is dat in de meeste gevallen de Provincie het bevoegd gezag is, voor vrijwel alle vergunningen, ontheffingen, meldingen en handhaving van het natuurbeleid. De provincie heeft conform art. 1.12 een actieve rol in de bescherming, instandhouding en herstel van de natuur in de provincie. Het aanwijzen van gebieden behorende tot het Natuurnetwerk Nederland is een verplichting. Daarnaast mogen provincies ook bijzondere provinciale natuurgebieden of landschappen aanwijzen. Alleen bij nationale belangen, zoals bijv. hoofdwegen en spoorwegen, is het Rijk bevoegd gezag. Gemeenten blijven wel het eerste aanspreekpunt voor de aanvraag van een Omgevingsvergunning. Het is evenals in de oude situatie niet verplicht om voor natuur 'aan te haken'. Een ontheffing of vergunning voor de natuur is los van de omgevingsvergunning aan te vragen. Een ontheffing Flora- en Faunawet lag bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl). Deze taak is dus nu ook naar de provincie overgegaan. Daarmee is de provincie in de meeste gevallen bevoegd gezag voor zowel de soort- als de gebiedsbescherming.

Procedures

Er staat in beginsel een doorlooptijd van 13 weken voor zowel een ontheffing als voor een vergunning. Verlenging is mogelijk met maximaal 7 weken. Bij aanhaken binnen de Omgevingsvergunning geldt de uitgebreide procedure van 26 weken. Bezwaar en beroep moet eerst bij een regionale rechtbank worden ingediend en daarna in voorkomende gevallen naar de Raad van State. In Art. 5.13 was een aanhaakverplichting opgenomen. D.w.z. dat bij een aanvraag Wnb verplicht moet meelopen bij een aanvraag Omgevingsvergunning. Deze verplichting is vooralsnog geschrapt, in ieder geval tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet (medio 2019). Het is dus mogelijk een Wnb vergunning aan te vragen los van de Omgevingsvergunning. Vrijwillig aanhaken mag wel.

Gemeenten behouden de loketfunctie. Bij een aanvraag Omgevingsvergunning waar gevolgen kunnen zijn voor beschermde soorten, moet een natuurtoets deel uitmaken van de procedure. Een eventuele ontheffing kan vooraf worden aangevraagd bij de provincie. Als bij het indienen van een aanvraag Omgevingsvergunning vooraf geen aparte ontheffing Wnb is aangevraagd moet de natuurtoets wel aanhaken. De gemeente legt de aanvraag dan voor aan de provincie. De provincie geeft op grond van de inhoudelijke toetsing al dan niet een Verklaring van geen bedenkingen (Vvgb) af.

1.3 Stappenplan soortenbescherming

Stappenplan soortbescherming ruimtelijke ingrepen (folder Min. EZ)

Soortbescherming

In art. 1.10 is de intrinsieke waarde van de natuur expliciet erkend. Het bevoegd gezag oefent taken en bevoegdheden uit met het oog op die doelen. Eén van de instrumenten is het opstellen van een natuurvisie, zowel nationaal als provinciaal, waarin het beleid en de bescherming expliciet is uitgewerkt.

Voor de soortenbescherming kijkt de Wet natuurbescherming af van de voorheen geldende Flora- en Faunawet. Er zijn drie beschermingsniveaus te onderscheiden, twee op Europese en één op nationale grondslag. Dit vloeit voort uit het principe dat de regelgeving in principe niet strenger hoeft te zijn dan de Europese regels. Daarmee wijzigt ook een aantal definities. Zo is in art. 3.1 Wnb het woord 'opzettelijk'

toegevoegd. Het opzettelijk doden, vangen is niet toegestaan. Het opzettelijk verstoren is in sommige situatie wel toegestaan, als dat niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort. Voorwaardelijke opzet is hierbij inbegrepen. Dat is bewust de kans aanvaarden dat gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor beschermde soorten. Uit het voorgaande blijkt dat natuuronderzoek vooraf, in veel gevallen een vereiste is.

Beschermingsregime

De Wnb kent drie invalshoeken van bescherming. Twee geënt op de Europese regels en één op nationaal niveau. Daarbij zijn de regels van de Europese bescherming vrijwel één op één overgenomen.

Vogelrichtlijnsoorten : Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (art. 3.1-3.4 Wnb)
Habitatrichtlijnsoorten : Dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn uit Bijlage IV Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het verdrag van Bern en Bijlage II van het verdrag van Bonn (art. 3.5-3.9 Wnb).
Andere soorten : Dier- en plantensoorten genoemd in Bijlage bij art. 3.10 en 3.11 Wet natuurbescherming Onderdeel A en B. Ca. 145 soorten.

Hiermee zijn ca. 700 soorten vogels en ca. 230 andere Europese en nationale soorten beschermd. Voor ca. 200 soorten die eerder wel beschermd waren onder de Flora- en Faunawet geldt nu alleen de algemene zorgplicht.

De indeling in de Tabel 1, 2 en 3 soorten uit de Flora- en Faunawet is verdwenen. Daarvoor in de plaats kunnen de provincies een vrijstellingsverordening opstellen. Deze kunnen dus per provincie verschillen, wat ook de bedoeling is van de wetgever. Zo kunnen regionaal bedreigde soorten worden beschermd en daar waar geen bedreiging bestaat op populatieniveau is minder bescherming nodig.

Verboden

De Wnb kent voor elk van de drie categorieën van beschermde soorten aparte bestuursrechtelijke en strafrechtelijke verboden. Deze sluiten aan bij de verboden in de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de nationale soorten geldt een iets soepeler regime met minder verboden en meer ruimte voor afweging van belangen. Alle verboden zijn van toepassing op individuen. Het opzettelijk handelen omvat ook voorwaardelijke opzet. Dat betekent het bewust de aanmerkelijke kans aanvaarden dat een gedraging schadelijke gevolgen heeft voor beschermde soorten.

Relevante belangen voor vrijstellingen bij ruimtelijke ingrepen

In de Wnb is een regeling opgenomen voor de jacht (art. 3.20 e.v.), een landelijke regeling voor schadebestrijding (art. 3.15), gedragscodes (art. 3.31), regulier onderhoud en beheer Rijk (regeling) en enkele bijzondere vrijstellingsregelingen (bijv. dierenambulances). Er zijn 6 landelijke schadesoorten aangewezen, te weten: Canadese gans, houtduif, kauw, konijn, vos en zwarte kraai. Er is een landelijke vrijstellingsregeling voor regulier beheer en onderhoud e.d. in gevallen waar het Rijk bevoegd is (in regeling aangewezen nationaal beschermde soorten).

Provincies hebben de bevoegdheid om vrijstellingen te verlenen (PS) of ontheffingen (GS) van de verboden genoemd in de art. 3.3, 3.8 of 3.10.

Om te kunnen afwijken van de verbodsbepalingen gelden 3 voorwaarden (ar. 3.3 lid 4, 3.8 lid 5, 3.10 lid 2):

- Er is geen andere bevredigende oplossing
- Er moet een in de wet genoemd wettelijk belang zijn (verschillend per beschermingsregime)
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van de soort

Als aan deze drie is voldaan, is het aanvragen van een ontheffing mogelijk. Daarnaast is het mogelijk dat er aanvullende vrijstellingen gelden voor bepaalde handelingen. Bijvoorbeeld door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode (met maatregelen voor de betreffende soort en handeling), of zoals omschreven in een provinciale verordening.

De genoemde belangen verschillen per type beschermingsregime. Dit kan van belang zijn voor het al dan niet verkrijgen van een ontheffing.

Soorten Vogelrichtlijn:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- ter bescherming van flora of fauna;

Dier- en plantensoorten Habitatrichtlijn/verdragen van Bern en Bonn:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of
- in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

Nationaal beschermde soorten planten en dieren:

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied; of
- in het algemeen belang.

Gedragscode (art. 3.31)

Verboden en meldingen (art. 3.1, 3.2, 3.5, 3.6, 3.10 Wnb) zijn niet van toepassing als handelingen aantoonbaar worden uitgevoerd conform een door de Minister goedgekeurde gedragscode. De gedragscode moet ook feitelijk betrekking hebben op de betreffende soort, uit te voeren handelingen en plaatsvinden in het kader van één van de volgende doelen:

- Bestendig gebruik, beheer en onderhoud
- Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting

Er moet gewaarborgd zijn dat er geen benutting of economisch gewin plaatsvindt en er sprake is van zorgvuldig handelen.

Bestaande gedragscodes van de Flora- en Faunawet blijven geldig (max. 5 jaar) tot een nieuwe gedragscode conform de Wnb is goedgekeurd.

Vogels

Bij vogels is verstoring tijdens het broedseizoen niet per sé verboden als de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar is (zorgplicht geldt wel). Dit geldt alleen voor het verstoren. Het vernielen of beschadigen van nesten blijft verboden. Voor de jaarrond beschermde soorten mogen de nesten niet worden beschadigd of vernietigd. Wel kan verstoring er toe leiden dat beschermde vogels kiezen voor een alternatieve nestlocatie. Ook hier geldt altijd de algemene zorgplicht. Dat houdt onder meer in dat een initiatiefnemer zich tijdig op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan, de mogelijke gevolgen van het plan voor de natuur en mogelijke maatregelen om negatieve gevolgen tegen te gaan. In onderstaande tabel zijn de verschillen tussen de oude regelgeving en de Wnb weergegeven:

Verboden Flora- en Faunawet	Verboden Wet natuurbescherming
Doden, verwonden, vangen	Opzettelijk doden of vangen
Opzettelijk verontrusten	Opzettelijk storen
Beschadigen, vernielen, uithalen, verstoren nesten, holen, vaste rust- of verblijfplaatsen	Opzettelijk vernielen, beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of wegnemen nesten
Rapen, uit nest nemen, beschadigen of vernietigen van eieren	Rapen en onder zich hebben van eieren
Handel, vervoer en onder zich hebben	Handel, vervoer en onder zich hebben
Uitzetten in vrije natuur	Uitzetten in vrije natuur

De bescherming van een nest omvat ook de inhoud en functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces daarvan afhankelijk is. Dit impliceert dat inheemse in gebruik zijnde nesten beschermd zijn gedurende het broedseizoen. Buiten het broedseizoen zijn nesten niet beschermd, behalve voor soorten met jaarrond beschermd nesten.

Jaarrond beschermde nesten

Vooralsnog is de verwachting dat de indeling van de jaarrond beschermde nesten niet zal wijzigen onder de Wet natuurbescherming. Het betreft dan de indeling waarbij nesten van vogelsoorten in categorie 1 t/m 4 jaarrond beschermd zijn. De nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn. De Provincie kan per verordening hiervan afwijken.

Verstoring

In art. 3.1 lid 4 is opgenomen dat het opzettelijk verstoren van vogels verboden is. Lid 5 stelt dat dit niet van toepassing is als de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (doden en vernielen van nesten blijft dus wel verboden). Dit vraagt dan om nader en specifiek onderzoek, zoals om welke soort het gaat (algemeen/zeldzaam/bedreigd), de locatie, de periode van het jaar en de intensiteit, duur en frequentie van de versturende activiteit en of er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn. Verstoring in het broedseizoen ligt daarbij heel kritisch als dit invloed heeft op het broedsucces (art. 5d Vogelrichtlijn).

Zorgplicht (art. 1.11 Wnb)

In artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming is de zorgplicht omschreven. De zorgplicht geldt voor alle soorten en alle beschermde gebieden. Dus ook voor niet specifiek in de wetgeving benoemde soorten. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege. Indien het achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevraagd, worden maatregelen getroffen om de gevolgen te voorkomen, of zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt. Dat houdt onder meer in dat een initiatiefnemer zich tijdig op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen van het plan. Bij de uitvoering moeten negatieve gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen dan wel beperkt of ongedaan gemaakt.

In art. 7.2 is bepaald dat Gedeputeerde Staten bevoegd zijn tot handhaving (last onder bestuursdwang).

Gebiedsbescherming

De bescherming van gebieden is geregeld via een aantal sporen. Dat zijn Natura 2000 gebieden, gebieden behorende bij het natuurnetwerk Nederland (NNN), provinciale natuurgebieden of provinciale landschappen. Deze laatste twee zijn nieuw t.o.v. de wetgeving voor 1 januari 2017.

Natura 2000 gebieden

De Natura 2000 gebieden zijn op basis van Europese regels aangewezen als beschermde gebieden, incl. de daarbij horende beschermde soorten en habitats. Omdat de Europese regels worden gevolgd is er ten aanzien van de gebiedsbescherming niet veel gewijzigd. Nederland kent een 164 Natura 2000 gebieden, waarvoor instandhoudingsdoelen zijn vastgesteld. Per gebied is het ook de bedoeling beheerplannen vast te stellen. Daarin staat o.a. welke maatregelen nodig zijn om de natuurdoelen te halen en welk (bestaand en toekomstig) gebruik al dan niet vergunningplichtig is. Voor regulier onderhoud en beheer is dan in principe geen vergunning nodig (Art. 2.9 Wnb). Overigens blijft de zorgplicht altijd gelden. Omdat de meeste onder de oude wetgeving beschermde natuurmonumenten in een Natura 2000 gebied liggen is de aparte bescherming van deze natuurmonumenten vervallen.

Als handelingen kunnen leiden tot nadelige effecten voor instandhoudingsdoelen van een Natura 2000 gebied is een vergunning nodig. Zoals gezegd is de provincie meestal bevoegd gezag. De vergunningaanvraag kan apart bij de provincie of via de Omgevingsvergunning bij de gemeente.

Passende beoordeling (Art. 2.7-2.8 Wnb)

Als een project of andere handeling gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, mogelijk schadelijke gevolgen heeft voor een Natura 2000-gebied is een natuurvergunning noodzakelijk, tenzij een wettelijke uitzondering geldt. Uitzonderingen zijn bijvoorbeeld het handelen conform een vastgesteld beheerplan of een programma (PAS, Art. 2.9 Wnb) of het weiden van vee (Art. 2.9 Regeling Wnb). Ook bestaand gebruik op referentiedatum 31 maart 2010 is een uitzondering. Het bevoegd gezag moet hier dan wel redelijkerwijs van op de hoogte (kunnen) zijn en de handelingen mogen niet of niet in betekenende mate zijn gewijzigd. Mogelijk leidt dit tot discussies vanwege oudere Europese data voor Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden, resp. 10 juni 1994 en 7 december 2004.

Er is overigens geen definitie van een project of een andere handeling. Alle activiteiten welke geen project zijn, zijn daarmee feitelijk 'andere handelingen'.

Onderzoek moet uitwijzen of deze gevolgen significant kunnen zijn. De gevolgen moeten worden beoordeeld in samenhang met die van andere plannen en projecten ('cumulatieve effecten'). Als er geen effecten zijn, is geen vergunning nodig. Als de effecten klein zijn, volgt een verslechterings- en verstoringstoets'. Bij mogelijke significante effecten volgt een 'passende beoordeling'. Het positieve effect van maatregelen mag niet bij de afweging voor vergunningplicht worden betrokken. Dat mag wel bij het besluit op een vergunningaanvraag.

In de verslechterings- en verstoringstoets worden de effecten gespecificeerd. Daarbij hoeft dan niet meer naar cumulatieve effecten te worden gekeken. Het bevoegd gezag beoordeelt of de effecten aanvaardbaar

zijn of niet. Aan de vergunning kunnen beperkende voorwaarden worden verbonden (mitigatie en compensatie).

De passende beoordeling is veel uitgebreider. Op basis van de beste wetenschappelijke kennis dienen de effecten op de habitats en soorten te worden ingeschat, rekening houdende met cumulatieve effecten. Als de passende beoordeling uitwijst dat er slechts beperkte effecten zijn, dan dient vergunning te worden aangevraagd, die wordt verleend indien de effecten aanvaardbaar worden geacht. Als er significante effecten zijn, dan mag vergunning alleen worden verleend als er voldaan is aan alle drie onderstaande ADC-criteria:

- Er zijn geen geschikte Alternatieven.
- Er is sprake van Dwingende redenen van groot openbaar belang, waaronder redenen van sociale en economische aard.
- Er is voorzien in exacte en tijdige Compensatie.

Als er sprake is van aantasting van een gebied dat is aangewezen ter bescherming van prioritair natuurlijk habitat of een prioritaire soort, dient eerst door de minister van LNV aan de Europese Commissie advies te worden gevraagd. Bovendien is het aantal redenen van groot openbaar belang beperkt.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied. Ook activiteiten buiten het gebied kunnen de waarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt 'externe werking' genoemd. Externe werking treedt op wanneer er, ongeacht de locatie, een effectgebied ontstaat als gevolg van het optreden van ruimtelijke overlap tussen een invloed gebied van een instandhoudingsdoelstelling (IHD) en een invloed gebied van een activiteit die plaatsvindt buiten een Natura 2000-gebied en waarvoor de IHD gevoelig is.

Stikstof in Natura 2000-gebieden (Besluit natuurbescherming)

Een voorbeeld van externe werking is de depositie van stikstof. Door allerlei bronnen komt stikstof in het milieu terecht, afkomstig van de landbouw, verkeer, industrie en huishoudens. De grote hoeveelheid stikstof heeft effecten op de groei van planten. Dit gaat in de regel ten koste van kwetsbare planten en biodiversiteit, waardoor gevoelige gebieden (zoals venen en heide) verruigen door de groei van bijv. grassen en soorten als braam.

Hiervoor gold vanaf 1 juli 2015 het systeem van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Hiermee hoopte het Rijk de hoeveelheid stikstof in de Natura 2000 gebieden te kunnen verminderen, zonder alle ontwikkelingen te blokkeren. De PAS bracht daartoe alle bronnen in beeld. Met behulp van een rekentool (Aerius Calculator) is de stikstofbijdrage van een (nieuw) plan op beschermde habitats te berekenen. De basisgedachte was dat economische ontwikkelingen verantwoord mogelijk blijven (ontwikkelruimte), mits de totale hoeveelheid stikstof in het gebied omlaag gaat.

Voor de PAS is voor elk van de 118 Natura 2000 gebieden een samenhangend pakket herstelmaatregelen opgesteld op basis van een vastgestelde herstelstrategie per habitattypen (69). Uiteindelijk krijgen deze afspraken over stikstof een plaats in de per gebied op te stellen beheerplannen.

Op basis van de uitkomsten van de Aerius-calculator was een project vergunningsvrij (<0.05 mol/ha/jr), melding plichtig (tussen 0.05 mol/ha/jr. en de grenswaarde) of was het aanvragen van een Natuurvergunning noodzakelijk ($>$ grenswaarde).

De systematiek is echter op basis van een uitspraak van het Europese hof en de Raad van State op onderdelen afgekeurd en mag niet meer op dezelfde wijze worden gebruikt.

Uitspraak Raad van State (PAS)

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft op 29 mei 2019 beslist dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet meer is te gebruiken als basis om toestemming te verlenen voor activiteiten, die leiden tot een stikstoftoename ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen en soorten in Natura 2000-gebieden. Het Ministerie van BiZa heeft op 2 juli een factsheet gemaakt hoe hiermee vooralsnog moet worden omgegaan. Een aantal relevante aspecten staan hieronder.

De beslissing van de Raad van State heeft vergaande consequenties voor ruimtelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw, de aanleg van infrastructuur (o.a. vaar-, spoor-, en autowegen), de bouw van nieuwe bedrijven en agrarische activiteiten die kunnen leiden tot een toename van de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden.

Hierdoor is het een stuk ingewikkelder geworden om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken en te realiseren die effecten hebben voor de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden.

Stikstof is één van de aspecten waarop een project of plan (zoals een bestemmingsplan) moet worden getoetst. Complicerende factor hierbij is dat stikstof tot op grote(re) afstand van de bron neerslaat. Daarbij zijn er in Nederland momenteel 118 Natura 2000-gebieden met overbelaste stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van (dier)soorten.

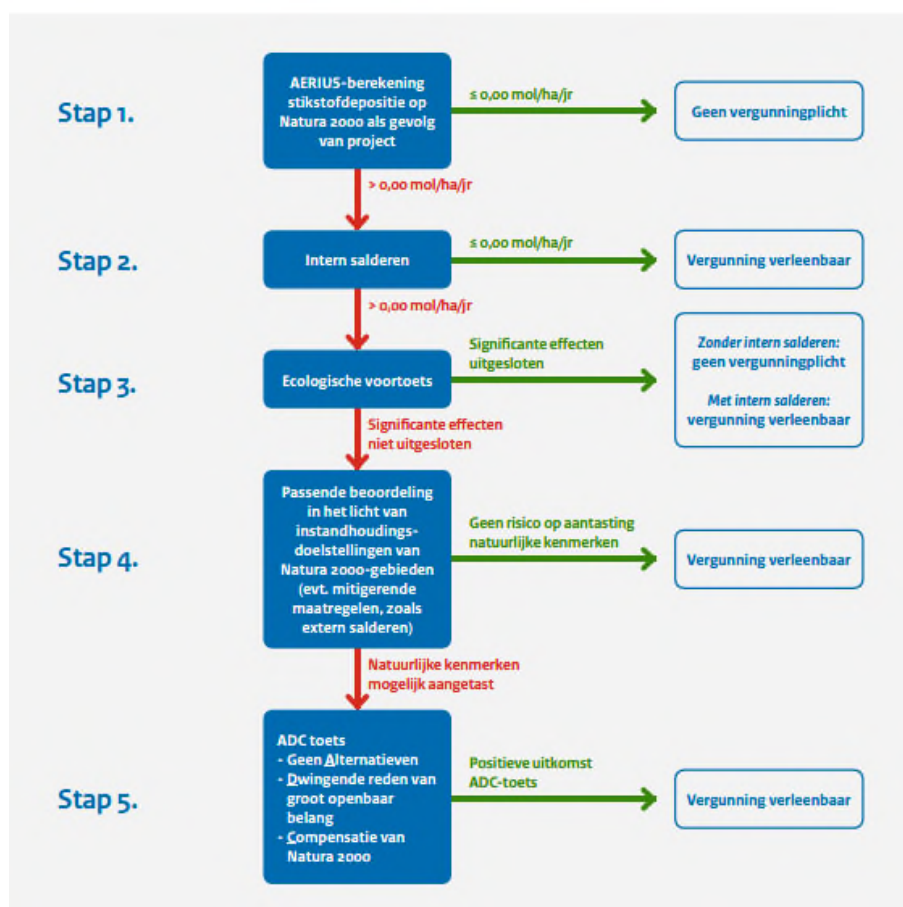
Nu het ecologisch onderzoek ("de passende beoordeling") van het PAS niet meer als basis voor toestemmingverlening kan worden gebruikt, is voor veel ruimtelijke ontwikkelingen, ook op grote afstand van Natura 2000-gebieden, nodig dat zij op een andere manier gaan aantonen, dat hun project of plan (zoals een bestemmingsplan) op voorhand geen significant schadelijke effecten heeft op de Natura 2000-gebieden. Pas daarna kan toestemming worden verleend. De passende beoordeling van het PAS kan daarvoor sinds de uitspraak van 29 mei 2019 niet meer worden gebruikt.

Rijksoverheid

Toestemmingverlening stikstofdepositie bij nieuwe activiteiten

Aan de hand van onderstaand stappenplan kunt u vaststellen of u vergunningplichtig bent onder de Wet natuurbescherming en welke instrumenten u kunt inzetten om voor een natuurvergunning in aanmerking te komen.

Voor projecten betekent dit dat moet worden beoordeeld of een natuurvergunning is vereist. Gedeputeerde staten (en in een aantal gevallen het ministerie van LNV) zijn het bevoegde gezag voor deze vergunning.

Zij dienen te beoordelen of voor een project een natuurvergunning is vereist. Voor bestemmingsplannen geldt weliswaar geen natuurvergunningsplicht, maar ook zij moeten aan de eisen van de Wet natuurbescherming voldoen. Bij de voorbereiding van een bestemmingsplan is een beoordeling nodig om te bepalen of de met het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen significant negatieve effecten zouden kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied. Is dat het geval, dan is ook een passende beoordeling (en als gevolg daarvan ook een milieueffectrapport) noodzakelijk.

Gevolgen woningbouw

Wordt in de voortoets op basis van objectieve gegevens geconcludeerd dat er geen significant negatieve effecten zijn te verwachten voor de instandhoudingsdoelen van het betrokken Natura 2000-gebied, dan kan volgens de factsheet van het ministerie worden volstaan met een voortoets en kan de gemeenteraad (voor wat betreft de stikstoftoets) het bestemmingsplan vaststellen. Dit is het geval als bijvoorbeeld geen toename plaatsvindt van de stikstofdepositie.

Wordt woningbouw gerealiseerd op gronden waar voorheen bijvoorbeeld (planologisch legaal en ten tijde van de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan feitelijk bestaande) agrarische activiteiten plaatsvonden en die activiteiten worden gestaakt (omdat bijvoorbeeld op die gronden woningen worden gebouwd en als gevolg daarvan de agrarische functie verdwijnt) dan mag in beginsel de daarmee samenhangende vermindering van de stikstof-depositie in mindering worden gebracht op de toename van de stikstofdepositie als gevolg van de woningbouw. Dat kan ertoe leiden dat per saldo de effecten op de stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden gelijk blijven (en soms zelfs verminderen als gevolg van het verdwijnen van die agrarische functie). Er hoeft dan geen passende beoordeling te worden uitgevoerd.

Overige beschermde natuurgebieden

Naast de Natura 2000 gebieden dient de provincie conform art. 1.12 ook gebieden aan te wijzen en in stand te houden, welke onderdeel zijn van een samenhangend netwerk van natuurgebieden (Natuurnetwerk Nederland).

Tot slot kunnen Gedeputeerde staten ook gebieden aanwijzen buiten het natuurnetwerk Nederland, welke van belang zijn vanwege hun natuur-, landschappelijke of cultuurhistorische waarden.

Houtopstanden

Ook de Boswet is opgenomen in de Wet natuurbescherming (H4 Wnb). In de Boswet was er sprake van een meldplicht en een herplantplicht. Dat blijft ook zo. Opstanden binnen de bebouwde kom, fruitbomen, bos voor biomassa, wegbeplanting e.d. vallen hier buiten (zie art. 4.1 Wnb). Bij het vellen van (een deel van) een houtopstand, moet dit vooraf worden gemeld. Ook is er de verplichting tot het herbeplanten van minimaal hetzelfde areaal binnen drie jaar na het vellen. De herplantplicht geldt niet voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel. Provincies kunnen bij verordening aangeven, welke gegevens moeten worden aangeleverd en/of er een toeslag geldt op het te herbeplanten areaal.

Bronnen:

- www.wetten.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.natuurbeheer.nu
- www.natura2000.nl
- www.infomil.nl
- www.rvo.nl
- <http://mineleni.nederlandsesoorten.nl/>

Vrijstellingen beschermde soorten Gelderland

Landelijk (art. 3.1 Besluit natuurbescherming)

Als vogels en dieren van soorten als bedoeld in artikel 3.15, eerste lid, van de wet worden aangewezen: **Canadese gans** (*Branta Canadensis* en *Branta hutchinsii hutchinsii*); **houtduif** (*Columba palumbus*); **kauw** (*Corvus monedula*); **konijn** (*Oryctolagus cuniculus*); **vos** (*Vulpes vulpes*), en **zwarte kraai** (*Corvus corone corone*).

Algemene vrijstelling soorten Gelderland (1 dec. 2019)

Soort	Soort
Aardmuis	Meerkikker
Bosmuis	Middelste groene kikker
Bruine kikker	Molmuis
Dwergmuis	
Dwergspitsmuis	Ondergrondse woelmuis
Egel	Ree
Gewone bosspitsmuis	Rosse woelmuis
Gewone pad	Tweekleurige bosspitsmuis
Haas	Veldmuis
Huisspitsmuis	Vos
Kleine watersalamander	Woelrat
Konijn	

Vogels met jaarrond beschermde nesten (m.u.v. Limburg en Overijssel)

Categorieën jaarrond beschermde nesten

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Bescherming	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Categorie 1	steenuil	<i>Athene noctua</i>		
Categorie 2	gierzwaluw huismus	<i>Apus apus</i> <i>Passer domesticus</i>	roek	<i>Corvus frugilegus</i>
Categorie 3	grote gele kwikstaart kerkuil oehoe	<i>Motacilla cinerea</i> <i>Tyto alba</i> <i>Bubo bubo</i>	ooievaar slechtvalk	<i>Ciconia ciconia</i> <i>Falco peregrinus</i>
Categorie 4	boomvalk buizerd havik ransuil	<i>Falco subbuteo</i> <i>Buteo buteo</i> <i>Accipiter gentilis</i> <i>Asio otus</i>	sperwer wespendif zwarte wouw	<i>Accipiter nisus</i> <i>Pernis apivorus</i> <i>Milvus migrans</i>
Categorie 5	blauwe reiger boerenzwaluw bonte vliegenvanger boomklever boomkruiper bosuil brilduiker draaihals eidereend ekster gekraagde roodstaart glanskop grauwe vliegenvanger groene specht grote bonte specht hop huiszwaluw	<i>Ardea cinerea</i> <i>Hirundo rustica</i> <i>Ficedula hypoleuca</i> <i>Sitta europaea</i> <i>Certhia brachydactyla</i> <i>Strix aluco</i> <i>Bucephala clangula</i> <i>Jynx torquilla</i> <i>Somateria mollissima</i> <i>Pica pica</i> <i>Phoenicurus phoenicurus</i> <i>Parus palustris</i> <i>Muscicapa striata</i> <i>Picus viridis</i> <i>Dendrocopos major</i> <i>Upupa epops</i> <i>Delichon urbicum</i>	ijsvogel kleine bonte specht kleine vliegenvanger koolmees kortsnavelboomkruiper oeverzwaluw pimpelmees raaf ruigpootuil spreeuw tapuit torenvalk zeearend zwarte kraai zwarte mees zwarte roodstaart zwarte specht	<i>Ardea cinerea</i> <i>Hirundo rustica</i> <i>Ficedula hypoleuca</i> <i>Sitta europaea</i> <i>Certhia brachydactyla</i> <i>Strix aluco</i> <i>Bucephala clangula</i> <i>Jynx torquilla</i> <i>Somateria mollissima</i> <i>Pica pica</i> <i>Phoenicurus phoenicurus</i> <i>Parus palustris</i> <i>Muscicapa striata</i> <i>Picus viridis</i> <i>Dendrocopos major</i> <i>Upupa epops</i> <i>Delichon urbicum</i>

Bijlage 4 Voorbeeld voorzieningen

Huismus

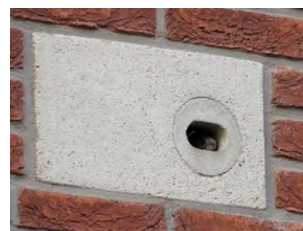
(verplicht indien nesten
verdwijnen)

Mussenflat

Mussenpot

Neststeen

Gierzwaluwen

Nestkasten

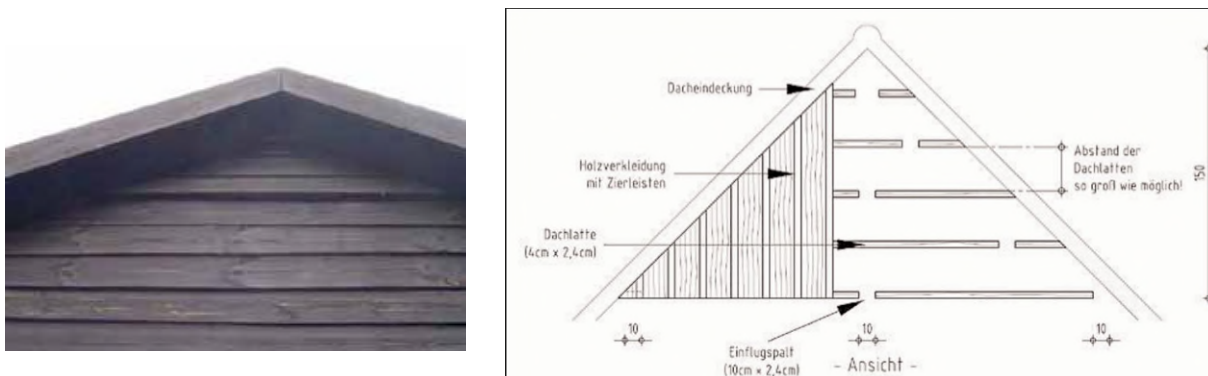
Neststeen

Gierzwaluwen eten veel muggen. Ze zijn zeer honkvast. Als ze eenmaal ergens gebroed hebben komen ze jaren na elkaar op dezelfde plek. Voor gierzwaluwen zijn ook nestpannen beschikbaar. Bij warme zomers kunnen die soms te heet worden

waardoor de overlevingskans van de jongen daalt. Er is daardoor een voorkeur voor de hierboven getoonde oplossingen.

Voorbeelden verblijfplaatsen (bron: soortenstandaard dwergvleermuis)

Voorbeeld van gevelbetimmering welke geschikt is als verblijfplaats voor gewone dwergvleermuizen (bron www.vleermuizenindestad.nl).

Verblijfplaatsen realiseren achter boeiboorden of sierlijsten

Ook achter boeiboorden of sierlijsten kunnen gewone dwergvleermuizen verblijfplaatsen hebben. De hierboven omschreven criteria zijn hiervoor eveneens van belang. Het heeft een grote meerwaarde wanneer de ruimte achter de boeiboorden van verschillende gevels met elkaar in verbinding staan, zodat vleermuizen overdag, afhankelijk van de temperatuur, van locatie kunnen wisselen.

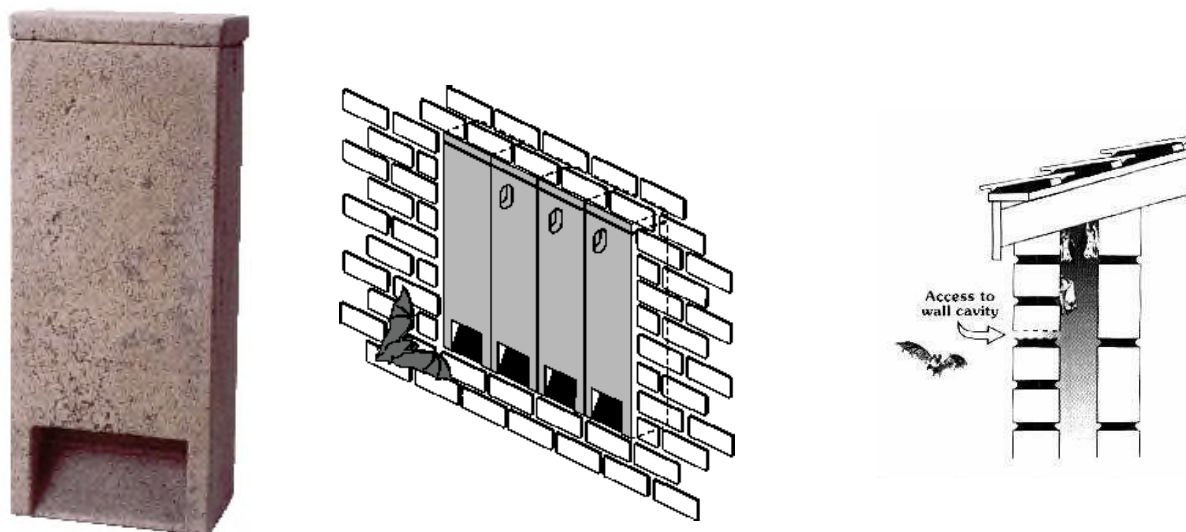
Verblijfplaatsen bij dakconstructies

Een eenvoudige manier is om bij dakconstructies gebruik te maken van boeiboorden met een ruimte van 1 centimeter die toegang geven tot het dak. Ook kunnen speciale dakpannen e.d. worden toegepast.

Verblijfplaatsen in muren door middel van inmetselekasten

In Nederland zijn nog weinig positieve resultaten bekend van het gebruik van inmetselekasten door de gewone dwergvleermuis.

Voorbeelden van inmetselekasten (bron: <http://www.schwegler-natur.de>).

Voorbeeldvoorziening Steenuil

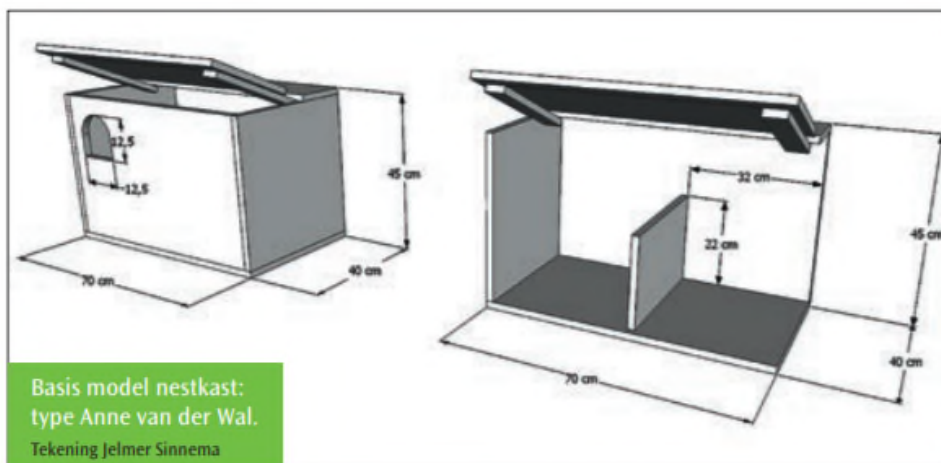

*Type Thoonen
bron: Vivara*

*Type Stone
Bron: Stone
Steenuilenoverleg Nederland*

Voorbeeldvoorziening Kerkuil

Standaard model nestkast

- Ruime afmetingen: 75 x 40 x 45 cm. Belangrijk is dat de hoogte minimal 45 cm moet bedragen; de andere afmetingen kunnen variëren.
- Invliegopening: 12,5 x 12,5 cm (max. 15 x 15 cm) en de vliegopening zo hoog mogelijk, zodat de kans dat de jongen eruit vallen of elkaar eruit duwen zeer klein is.
- Het tussenschot op de bodem met een hoogte van ongeveer 15 cm moet ervoor zorgen dat het vrouwtje een afgescheiden en enigszins donkere broedruimte heeft. Het Belgische model heeft nog een extra plankje naast de invliegopening en voorkomt rechtstreekse lichtinval in de broedruimte.
- Een afneembaar deksel met latjes aan de onderkant voor de stevigheid is praktischer dan het scharnierend deksel. Het is goedkoper en tijdens de nestcontrole kan het deksel er naar alle kanten afgeschoven worden.

- In nieuwe kasten een laagje vochtabsorberend nestmateriaal aanbrengen (bv. braakbalafval of turfmolm).

De meeste regio's hebben een aantal kasten of bouwpakketten in voorraad voor vervanging van de oude of om aan aanvragen van nieuwe kasten snel te kunnen voldoen.

Aanpassing bouwwijze loze ruimte in overstek of goot voor vleermuizen

De loze ruimte in de overstek of dakgoot is eenvoudig toegankelijk te maken voor vleermuizen.

U kunt de loze ruimte in de overstek of uitstekende dakgoot geschikt maken voor vleermuizen door aan de onderzijde een invliegopeningen aan te brengen. Maak bij voorkeur per 2 meter 1 invliegopening. Teveel invliegopeningen leidt tot tocht, te weinig invliegopeningen maakt de kans op ontdekking en gebruik kleiner. De openingen moeten op de muur aansluiten, zo kunnen de vleermuizen op de muur landen en vervolgens naar binnen kruipen.

Afmetingen

Invliegopening 2 x 10 (laatvlieger) of 1,5 x 5 (dwergvleermuizen en grootoorvleermuizen).

Tips

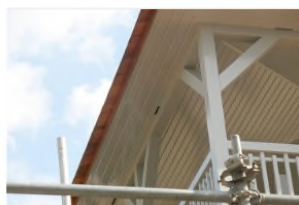
Maak bij voorkeur per 2 meter 1 invliegopening.

Relevante soorten

- ✓ Gewone dwergvleermuis
- ✓ Gewone grootoorvleermuis
- ✓ Laatvlieger

Foto's

Vleermuis inlaatklep

Deze kast is bedoeld voor gebouw bewonende vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis.

Deze vleermuiskast (Schwegler lfe) is bedoelt voor in of op gevels en kan worden toegepast tijdens renovaties, isolatiemaatregelen, nieuwbouw en gevelreparaties. De kast heeft een open achterkant waardoor vleermuizen toegang hebben tot bijvoorbeeld holle ruimtes van gebouwen. Het is aan te raden meerdere elementen in te bouwen. Vanwege de geringe diepte van de kast, is deze eenvoudig in te bouwen in bijvoorbeeld isolatielagen van de buitengevel. Het is mogelijk om de kap te bepleisteren, oververven of bekleden, zodat alleen de invliegopening van buitenaf zichtbaar blijft.

Optioneel is een achterwand te gebruiken. Dit kan worden gebruikt wanneer een gesloten eenheid gewenst is. Op deze achterwand is een hangplek van natuurlijk hout opgezet om binnen in de kast een geschikt verblijf te creëren. De montage van deze vleermuiskast plus achterwand is eenvoudig. De kast dient op de achterwand gezet te worden, waarna de achterwand en kast met twee schroeven en pluggen bevestigd of ingemetseld kunnen worden.

Deze inbouwkasten zijn voor ruige dwergvleermuizen geschikt als zomer- en paarverblijf en in potentie geschikt als kraam- en winterverblijf, al is hier nog vrijwel geen data van bekend. Deze inbouwkasten zijn voor gewone dwergvleermuizen geschikt als zomer- en paarverblijf en in potentie geschikt als winterverblijf, al is hier tevens nog vrijwel geen data van bekend. Deze inbouwkasten zijn voor wat betreft de meervleermuis in potentie geschikt als zomer- en paarverblijf, al is hier nog vrijwel geen data van bekend.

Afmetingen

Breedte 30 cm
Hoogte 30 cm
Diepte 8 cm

Tips

- Deze vleermuiskast is onderhoudsvrij.
- Bouwt u meerdere kasten in, plaats de kasten dan in verschillende windrichtingen.
- Als vleermuizen binnenin het gebouw mogen komen, dan is het model 2FR geschikter.
- Houd de aanvliegroute naar de kast vrij.
- De steen bij voorkeur zo hoog mogelijk in het gebouw inbrengen.
- Bouw de steen bij voorkeur in aan de blinde gevel.

Meer info en waar te bestellen

[Vleermuisinlaatklep van Schwegler](#)

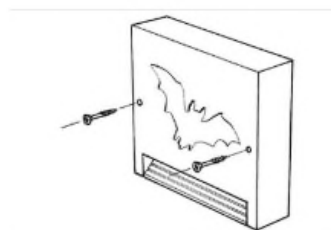
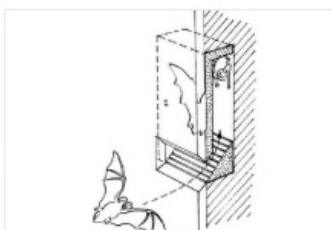
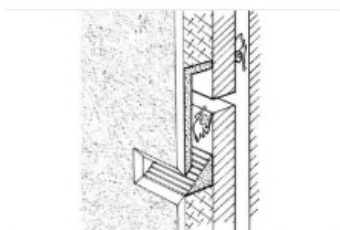
Gerelateerde maatregelen

- ✓ Vogel- & vleermuisvriendelijke verlichting van gebouwen
- ✓ Voorkom een koudebrug bij neststenen en inbouwkasten

Relevante soorten

- ✓ Gewone dwergvleermuis
- ✓ Meervleermuis

Foto's

Vleermuisruimte achter gevelbetimmering

De ruimte achter de gevelbetimmering of het boeiboord kan toegankelijk worden gemaakt voor vleermuizen

Door een opening van 2,5 centimeter vrij te houden tussen de gevel en de betimmering ontstaat een verblijfplaats voor vleermuizen. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger maken hier gebruik van. De dieren hangen aan de gevel achter de betimmering. Zorg ervoor dat het materiaal achter de betimmering ruw is, bijvoorbeeld baksteen of onbehandeld hout. Zorg ervoor de gevel niet verlicht wordt, dat schrikt vleermuizen af. Of maak gebruik van vleermuisvriendelijk verlichting.

Tips

Als de mogelijkheid bestaat, of wordt gecreëerd, kunnen vleermuizen via deze weg ook toegang krijgen tot de spouw.

Gerelateerde maatregelen

- ✓ Aanpassing bouwwijze spouw
- ✓ Vogel- & vleermuisvriendelijke verlichting van gebouwen

Relevante soorten

- ✓ Gewone dwergvleermuis
- ✓ Laatvlieger
- ✓ Meervleermuis

Foto's

Voorkom een koudebrug bij neststenen en inbouwkasten

Enkele tips om te voorkomen dat een koudebrug ontstaat bij neststenen en inbouwkasten.

Bij het in metselen van een neststeen voor gebouwbewonende vogels en/of vleermuizen, moet soms een deel van de isolatie worden uitgesneden in de vorm van de neststeen. Om een koudebrug te voorkomen, wordt aan de achterkant van de neststeen een stuk hoogwaardiger isolatiemateriaal geplakt. Men kan er ook voor kiezen om de isolatielaag ongemoeid te laten en de neststeen aan de voorkant een stukje te laten uitsteken.

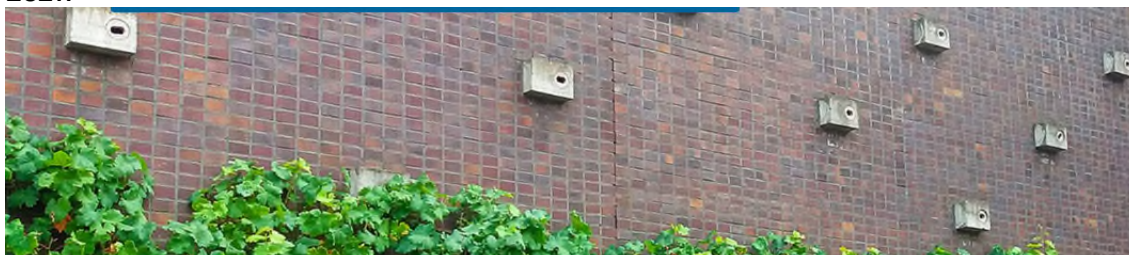
Gerelateerde maatregelen

- ✓ Bijensteen
- ✓ Entreesteen Vleermuizen
- ✓ Halfopen neststeen
- ✓ Inbouwkast voor vleermuizen
- ✓ Neststeen gierzwaluw (verborgen)
- ✓ Neststeen gierzwaluw (zichtbaar)
- ✓ Neststeen Huismus
- ✓ Tichelaar vleermuiskast
- ✓ Vleermuis inlaatklep
- ✓ Vleermuissteen
- ✓ Vleermuis wandsysteem

Relevante soorten

- ✓ Gewone dwergvleermuis
- ✓ Gewone grootoorvleermuis
- ✓ Gierzwaluw
- ✓ Huismus
- ✓ Laatvlieger
- ✓ Meervleermuis

2ezw

Neststeen Huismus

Deze nestkast is te gebruiken als opbouwkast maar kan ook ingemetseld worden bij nieuwbouw.

Deze nestkast is ideaal als broedplaats voor huismussen. Deze nestkast is te gebruiken als opbouwkast maar kan ook ingemetseld worden bij nieuwbouw- en renovatieprojecten. Het plaatsen van meerdere nestkasten bij elkaar is wenselijk, omdat huismussen in de regel in kolonies broeden.

De nestkast ophangen met de bijgeleverde pluggen en bouten, bij voorkeur aan de gevel van een pand onder een dakrand of goot. U kunt de nestkast ook vrij aan de gevel hangen, hierbij moet u minimaal 3 meter hoogte aanhouden. Als u de nestkast als inbouwsteen wilt gebruiken moet u ook minimaal 3 meter hoogte aanhouden. De hoogte van de nestkast is gemaakt op maatvoering van een standaard waalformaat (4 lagen hoog). Bij inbouw wordt de voorzijde van de gelijk met de voorzijde van de gevel geplaatst. De isolatie in de spouw kan gewoon doorlopen achter de steen dus er ontstaat geen koudebrug. Moet er toch isolatie weggesneden worden dan is het belangrijk om de isolatie ruim om de omtrek van de kast weg te snijden. De ruimte achter de kast moet in dat geval opgevuld worden met een harde isolatie. Nestkast niet met de invliegopening naar het zuid/westen en zorg ervoor dat de nestkast niet de hele dag in de zon hangt. Er hoeft geen nestmateriaal toegevoegd te worden.

Niet alleen huismussen, ook mezen en ringmussen kunnen gebruik maken van deze voorziening. De nestkast kan één keer per jaar worden schoongemaakt, ná het broedseizoen, hiervoor draait u de haak onderaan in het midden één slag. Daarna kan het voorfront van de nestkast gehaald worden.

Als de kast niet is ingemetseld, maar opgehangen is, dan moet ook jaarlijks de deugdelijkheid van de ophanging gecontroleerd worden.

Afmetingen

Buitenmaat (b x h x d) 29 x 24 x 15.5 cm

Binnenmaat (b x h x d) 22 x 17 x 12 cm

Tips

- Deze nestkast kan worden opgehangen als nestkast maar kan ook ingemetseld worden. Huismussen broeden bij voorkeur kolonies.
- Het plaatsen van meerdere nestkasten bij elkaar is aan te raden.
- Ook de omgeving moet voldoen aan biotoopwensen van de huismus

Meer info en waar te bestellen

Neststeen voor huismussen van Vivara-pro

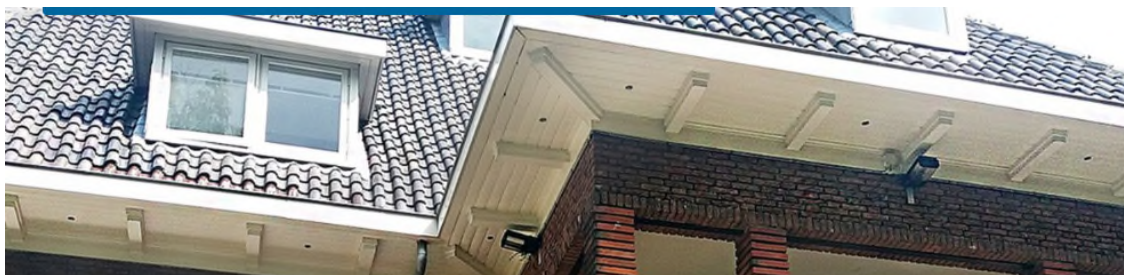

Gerelateerde maatregelen

- ✓ Voorkom een koudebrug bij neststenen en inbouwkasten

Relevante soorten

- ✓ Huismus

Aanpassing bouwwijze voor gierzwaluw

U kunt de loze ruimte in de overstek of uitstekende dakgoot geschikt maken voor gierzwaluwen.

De loze ruimte in de overstek of uitstekende dakgoot kan geschikt worden gemaakt voor gierzwaluwen door aan de onderzijde ovale invliegopeningen aan te brengen van ten minste 3 x 6 centimeter. De binnenruimte achter de invliegopening meet bij voorkeur 15 x 15 x 50 cm en is vervaardigd van onbehandeld hout. Net als bij neststenen en nestkasten voor de gierzwaluw zit de invliegopening aan de linkerkant of rechterkant van de nestruimte.

Zorg voor een vrije aanvliegroute; er mogen geen bomen, vlaggenmasten e.d. voor de invliegopening staan. Zorg er tevens voor dat er geen naar buiten openslaande ramen onder de invliegopening zijn.

Afmetingen

Deze maatregel is mogelijk over het gehele lengte van de groot of overstek

Relevante soorten

- ✓ Gierzwaluw
- ✓ Huismus

Foto's

Bijlage 5

Uitdraai NDFF

Project : Functiewijziging Boslaan 123 Lunteren

Referentie: 2020-013

Datum : 30 mei 2020

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - leveringuit de NDFF.

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - leveringuit de NDFF. disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijkelandelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn omtrent aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 30 mei 2020' Op de volgende pagina's vindt u de lijst met soorten en afstanden ten opzichte van het plangebied dat deze soorten zijn waargenomen. Een toelichting op deze lijst is te vinden op: www.quickscanhulp.nl.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de helpdesk van Het Natuurloket:

E-mail: serviceteamndff@natuurloket.nl

Telefoon: 0800 2356333

Disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijkelandelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn omtrent aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten. Hoewel het Natuurloket en Regelink Ecologie & Landschap hun uiterste best doen voor het correct weergeven van de data op quickscanhulp.nl kunnen zij niet aansprakelijk gesteld worden voor enige fouten of het gebruik van de data.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 30 mei 2020'

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Alpenwatersalamander	Amfibieën		0 - 1 km
Bastaardkikker	Amfibieën		0 - 1 km
Boommarter	Zoogdieren		0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Das	Zoogdieren		0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren		0 - 1 km
Egel	Zoogdieren		0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Hazelworm	Reptielen		0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Levendbarende hagedis	Reptielen		0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren		0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wild zwijn	Zoogdieren		0 - 1 km
Wolf	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Zandhagedis	Reptielen	wnb-hrl	0 - 1 km
Adder	Reptielen		1 - 5 km
Bosvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Bunzing	Zoogdieren		1 - 5 km
Damhert	Zoogdieren		1 - 5 km
Dwergmuis	Zoogdieren		1 - 5 km
Dwergspitsmuis	Zoogdieren		1 - 5 km
Edelhert	Zoogdieren		1 - 5 km
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Glad biggenkruid	Vaatplanten		1 - 5 km
Gladde slang	Reptielen	wnb-hrl	1 - 5 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
grote vos	Dagvlinders		1 - 5 km
Heikikker	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Huisspitsmuis	Zoogdieren		1 - 5 km
Kartuizer anjer	Vaatplanten		1 - 5 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
myoot (soort onbekend)	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km